

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi

No: 11

Ocak 2020

OKUMA

KONUŞMA

Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı: Pilot Çalışma Sonuçları

YAZMA

DİNLEME

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı: Pilot Çalışma Sonuçları

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:11 • Ocak 2020

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:11 • Ocak 2020

Yürütücü

Prof. Dr. Mahmut ÖZER • MEB Bakan Yardımcısı

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Mahmut AK • İstanbul Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yıldırım ÜÇTUĞ • Atılım Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Petek AŞKAR • Hacettepe Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Ali ERYILMAZ • Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Selahattin GELBAL • Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Bekir S. GÜR • Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Eren CEYLAN • Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Dilara Bakan KALAYCIOĞLU • Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU • MEB Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürü
Dr. Sadri ŞENSOY • MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürü
Dr. Cem GENÇOĞLU • MEB Temel Eğitim Genel Müdürü
Nazif YILMAZ • MEB Din Öğretimi Genel Müdürü
Özgür TÜRK • MEB Bilgi İşlem Dairesi Başkanı

Hazırlayanlar

Emine EROĞLU
Amine CANIDEMİR
Dr. H. Eren SUNA
Dr. Hande TANBERKAN
Ümare ALTUN

Tasarım ve Uygulama

Ümare ALTUN

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar ANKARA
www.meb.gov.tr

© Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığına aittir. T.C. Millî Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

İçindekiler

Tablolar Dizini • 4
Grafikler Dizini • 5
Takdim • 6
Yönetici Özeti • 8

1. Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı • 11

2. Pilot Uygulamada Yer Alan Sorular ve Görevler • 15

- 2.1 Okuma ve Dinleme Becerileri • 16
- 2.2 Yazma Becerisi • 18
- 2.3 Konuşma Becerisi • 20

3. Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi Pilot Uygulama İçeriği • 21

4. Alt Testlerde Yer Alan Sorular ve Görevlerin Analizi • 25

- 4.1 Sınavın Puanlanması • 26
- 4.2 Okuma Alt Testinin Madde-Tepki Kuramına Dayalı Analizi • 26
- 4.3 Dinleme Alt Testinin Madde-Tepki Kuramına Dayalı Analizi • 27
- 4.4 Konuşma Alt Testi: Puanlayıcılar Arası Güvenirlik • 28
- 4.5 Yazma Alt Testi: Puanlayıcılar Arası Güvenirlik • 30

5. Sınav Sonuçlarının Analizi • 33

- 5.1 Okuma Becerisi • 34
- 5.2 Dinleme Becerisi • 36
- 5.3 Yazma Becerisi • 39
- 5.4 Konuşma Becerisi • 42

6. Sonuç • 47

Kaynaklar • 51

EK Dünya Genelinde Yapılan Dört Becerili Dil Sınavları • 52

Tablolar Dizini

Tablo 1	Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı Soru ve Görev Sayıları	16
Tablo 2	Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı Uygulama İçeriği	22
Tablo 3	Dinleme ve Okuma Becerileri Düzeyleri	24
Tablo 4	Konuşma ve Yazma Becerileri Düzeyleri	24
Tablo 5	Madde Ayırt Edicilik Düzeyleri	26
Tablo 6	Okuma Alt Testi A Formunun 3PL için Maksimum, Minimum ve Ortalama Parametreleri	27
Tablo 7	Okuma Alt Testi B Formunun 3PL için Maksimum, Minimum ve Ortalama Parametreleri	27
Tablo 8	Dinleme Alt Testi A Formunun 2PL için Maksimum, Minimum ve Ortalama Parametreleri	28
Tablo 9	Dinleme Alt Testi B Formunun 2PL için Maksimum, Minimum ve Ortalama Parametreleri	28
Tablo 10	Konuşma Alt Testi A Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	29
Tablo 11	Konuşma Alt Testi B Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	29
Tablo 12	Konuşma Alt Testi C Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	29
Tablo 13	Konuşma Alt Testi D Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	30
Tablo 14	Konuşma Alt Testi E Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	30
Tablo 15	Yazma Alt Testi A Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	31
Tablo 16	Yazma Alt Testi B Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	31
Tablo 17	Yazma Alt Testi C Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	31
Tablo 18	Yazma Alt Testi D Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	31
Tablo 19	Yazma Alt Testi E Formundaki Görevler için Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Katsayıları	32

Grafikler Dizini

Grafik 1	Okuma Alt Testi Ham Puan Dağılımı	34
Grafik 2	Cinsiyet Gruplarında Hesaplanan Okuma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	35
Grafik 3	Okulöncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre Okuma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	35
Grafik 4	Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okuma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	35
Grafik 5	Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Okuma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	36
Grafik 6	Dinleme Alt Testi Ham Puan Dağılımı	37
Grafik 7	Cinsiyet Gruplarında Hesaplanan Dinleme Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	37
Grafik 8	Okulöncesi Eğitim Alma Durumuna Göre Dinleme Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	38
Grafik 9	Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Dinleme Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	38
Grafik 10	Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Dinleme Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	39
Grafik 11	Yazma Alt Testi Ham Puan Dağılımı	40
Grafik 12	Cinsiyet Gruplarında Hesaplanan Yazma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	40
Grafik 13	Okulöncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre Yazma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	40
Grafik 14	Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Yazma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	41
Grafik 15	Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Yazma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	42
Grafik 16	Konuşma Alt Testi Ham Puan Dağılımı	43
Grafik 17	Cinsiyet Gruplarında Hesaplanan Konuşma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	43
Grafik 18	Okulöncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre Konuşma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	44
Grafik 19	Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Konuşma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	44
Grafik 20	Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Konuşma Alt Testi Ham Puan Ortalamaları	45

Takdim

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde 2018 yılında başlattığımız Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları serisinde ilk değerlendirme raporu olarak *Türkiye’de Meslekî ve Teknik Eğitimin Görünümünü* yayımladık. Söz konusu raporda ülkemizde meslekî ve teknik eğitimin mevcut durumu, dünyadaki meslekî eğitimdeki yeni yaklaşımlar ve küresel eğilimler detaylı olarak ele alınmış ve 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde hedeflerimiz ve bu hedeflere ulaşmadaki yol haritamıza yer verilmişti.

İkinci değerlendirme raporu olarak *Meslekî ve Teknik Ortaöğretimde Kurumsal Dış Değerlendirme Raporunu* yayımladık. Söz konusu raporda da Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüz bünyesinde kurduğumuz kalite güvence sistemi bağlamında meslekî ve teknik ortaöğretimde kalite izleme ve değerlendirme birimlerimiz tarafından gerçekleştirilen çalışmaların sonuçlarına yer verdik.

Üçüncü değerlendirme raporunda ise *2018 Liselere Geçiş Sistemi: Merkezi Sınavla Yerleşen Öğrencilerin Performansı* ele alındı. Raporda 2018 Merkezi Sınav sonuçlarına göre sınavla öğrenci alan okullara merkezi olarak yerleşen öğrencilerin sınav performansları ayrıntılı olarak incelendi.

Dördüncü değerlendirme raporu olan *Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarının 2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına Katılımı* başlıklı raporda TÜBİTAK tarafından sağlanan 4004, 4005, 4006 ve 4007 destek programlarına Bakanlığımız bünyesindeki kurumlarımızın katılımı ve başvuruları detaylı olarak incelendi.

Geçmişten Günümüze Fotoğraflarla Meslekî ve Teknik Eğitim başlıklı beşinci değerlendirme raporunda Osmanlı İmparatorluğundan Cumhuriyet dönemine kadar meslekî ve teknik eğitimin gelişimi fotoğraflarla anlatıldı. Bu rapor, birbirinden çok farklı özelliklere sahip olan ve farklı zamanlarda hizmet veren meslek okullarının tarihi değişimini açıkça incelemek için fırsat sağladı.

Altıncı değerlendirme raporu olan *Organize Sanayi Bölgelerinde Meslekî ve Teknik Eğitim* Türkiye’de sayısı hızla artan Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) yer alan meslekî ve teknik ortaöğretim kurumlarında verilen eğitime odaklandı.

Yedinci değerlendirme raporu olan *2019 Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav* başlıklı raporda Merkezi Sınavda elde edilen sonuçlar detaylı olarak incelendi. Sınava katılan öğrencilerimizin alt testlerde gösterdikleri performans değerlendirildi. Öğrencilerimizin okulda gösterdikleri başarıları ile sınav performansları arasındaki ilişki belirlendi.

2019 Liselere Geçiş Sistemi (LGS) Kapsamında İlk Yerleşme Sonuçları başlıklı sekizinci raporda öğrencilerin ortaöğretim kurumlarına geçiş süreçleri detaylı olarak incelendi. Raporda merkezi ve yerel yerleştirme süreçleri tanıtıldı, merkezi olarak yerleşen öğrencilerin sınav performansı ve ilk yerleştirme kapsamında öğrencilerin merkezi ve yerel yerleştirme sonuçları analiz edildi.

Türkçe-Matematik-Fen Bilimleri Öğrenci Başarı İzleme Araştırması (TMF-ÖBA)-I: 2019 4. Sınıf Seviyesi başlıklı dokuzuncu raporda 4. sınıfta eğitimine devam eden öğrencilerimizin Türkçe, matematik ve fen bilimleri alanlarında gösterdikleri akademik performans incelendi. Öğrenci, öğretmen ve velilerimizden de anketler aracılığıyla elde ettiğimiz veriler öğrencilerimizin akademik performansları ile ilişkilendirildi.

PISA 2018 Türkiye Ön Raporu başlıklı onuncu raporda 2003 yılından bu yana Türkiye'nin katıldığı PISA araştırması sonuçlarına odaklanıldı. PISA 2018'de elde edilen sonuçlar, geçmiş PISA döngülerindeki sonuçlar ve diğer ülkeler ile karşılaştırmalı olarak incelendi.

Öğrencilerimizin dil becerilerini uluslararası standartlara uygun şekilde ölçmek amacıyla gerçekleştirdiğimiz *Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı* konu alan bu raporda pilot çalışma sonuçları incelendi. Millî Eğitim Bakanlığının öğrencilerimizin dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerini ilk kez tümüyle elektronik ortamda ölçmek üzere geliştirdiği bu çalışmanın çıktıları üzerinde ayrıntılı analizler yapıldı. Sınavın geliştirme süreci ve yapısı açıklandı, uluslararası düzeyde gerçekleştirilen diğer sınav uygulamaları tanıtıldı.

Çalışmanın gelecekteki uygulamaları ve yaygınlaştırılması için önemli geribildirim sağlayacak bu araştırma raporunun hazırlanmasında emeği geçen çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, raporun hayırlı olmasını diliyorum.

Ziya Selçuk
Millî Eğitim Bakanı

Yönetici Özeti

Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı, 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde öğrencilerimizin anadildeki temel dört dil becerisini ölçmek amacıyla gerçekleştirilen bir çalışmadır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ilk kez tümüyle elektronik ortamda ve standart bir ölçme aracıyla öğrencilerin dört dil becerisinin birlikte değerlendirildiği sınavın pilot uygulaması 15 ilde 7. sınıf öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, öğrencilerimizin anadildeki temel dil becerilerini ortak bir değerlendirme çerçevesi kapsamında ve uluslararası düzeyde kabul edilen standartlara uygun şekilde ölçme amacıyla uygulanan ilk geniş ölçekli uygulamadır.

Çalışmada kullanılacak değerlendirme çerçevesinin belirlenmesi amacıyla geniş katımlı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda akademisyenler ve alan uzmanların görüşleri alınmış, dil becerisine odaklanan diğer çalışmalar incelenmiştir. Elde edilen değerlendirme çerçevesi, Türkçe'de dört dil becerisinin ölçülmesi amacıyla ilk kez geliştirilen ve ortak görüşü yansıtan bir çalışmanın ürünüdür. Değerlendirme çerçevesinde belirlenen davranışları ölçmek üzere dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerinde hangi soru türlerinin kullanılacağına karar verilmiştir. Bu süreçte uluslararası düzeyde uygulanan ve dil becerilerinin değerlendirildiği diğer sınavların uygulama süreçleri de incelenmiştir.

Uygulamanın uluslararası standartlara gerçekleştirilebilmesi için 15 ilde dil laboratuvarları oluşturulmuştur. Dil laboratuvarları, öğrencilerin dil becerilerini sorunsuz gösterebilmeleri için üst düzeyde yazılım ve donanım ile yapılandırılmıştır. Dış sesi engelleyen kulaklıklar, öğrenci kabinleri ve esnek yazılım özellikleri ile öğrencilerin gerçek performanslarının belirlenmesi sağlanmıştır.

Okuma alt testinde öğrencilere farklı yapıda ve konulardaki metinler verilmiş ve bu metinler aracılığıyla okuduğunu anlamayı ölçen 20 çoktan seçmeli soru sorulmuştur. Dinleme alt testinde öğrenciler seslendirmesi yapılmış farklı uzunlukta ve konuda üç metni dinlemiş ve 20 çoktan seçmeli soruya cevap vermiştir. Konuşma alt testinde öğrencilere ilki tanıtım ikincisi ise detaylı açıklama istenen iki görev verilmiştir. İlk görevde öğrencilerden sevdiği bir kişi ya da nesneyi tanıtmaları istenmiş, ikinci görevde ise bir nesnenin yapımında işlem basamaklarını, görselde verilen mesajı veya farklı uğraş alanlarını anlatması beklenmiştir. Yazma alt testinde ise öğrencilerden biri cümle diğeri paragraf düzeyinde metinler yazması beklenmiştir. Paragraf düzeyindeki metinlerde öğrenciden bir durumu detaylı olarak betimlemesi ya da kişisel görüşlerine dayalı olarak ikna edici bir metin hazırlaması istenmiştir. Her bir alt test için örnek sorular sunulmuştur.

Okuma ve dinleme alt testlerinin çoktan seçmeli sorulardan oluşması nedeniyle bu alt testlerdeki öğrenci cevapları doğru-yanlış şeklinde puanlanmış ve doğru cevap sayısı ham puan olarak dikkate alınmıştır. Yazma ve konuşma alt testlerinde ise açık uçlu puanlanan görevler bulunmaktadır. Bu alt testlerdeki puanlamalar, rubrik (dereceli puanlama anahtarı) ile puanlama eğitimi almış ve tecrübeli dil uzmanları tarafından gerçekleştirilmiştir. Yazma ve konuşma alt testlerinde puanlayıcılar birbirinden bağımsız değerlendirme yapmış, tutarsızlık görülmesi durumunda üst puanlayıcının verdiği puan dikkate alınmıştır.

Çalışma kapsamındaki alt testlerde bulunan çoktan seçmeli soruların güçlük düzeyleri ve ayırt edicilik dü-

zeyleri incelenmiştir. Açık uçlu puanlanan görevlerde ise puanlayıcılar arası güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, pilot çalışmada kullanılan çoktan seçmeli soruların çoğunun istenen ayırt edicilik düzeyinde olduğunu ve geniş bir zorluk seviyesini kapsadığını göstermiştir. Açık uçlu puanlanan görevlerin çoğunda da hesaplanan uyum katsayıları tatmin edici seviyededir. Dolayısıyla çalışma için geliştirilen çoktan seçmeli sorular ve açık uçlu görevlerin çoğunun istenen psikometrik özelliklere sahip olduğu belirlenmiştir.

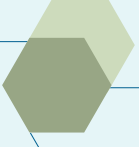
Elde edilen sonuçlara göre, kız öğrenciler her dört dil becerisinde de erkek öğrencilere göre daha yüksek başarı göstermiştir. Anne ve baba eğitim düzeyinin artmasıyla öğrencilerin her dört dil becerisine ilişkin puanlarının da artış gösterdiği belirlenmiştir. Anne ve baba eğitim düzeyinin öğrencilerin başarısı üzerinde görece fazla etkili olduğu beceri ise okumadır. Okulöncesi eğitim almak da öğrencilerin yazma, dinleme ve okuma alt testlerindeki başarıları üzerinde olumlu bir etkiye sa-

hiptir ancak konuşma becerisi üzerinde anlamlı bir etki görülmemiştir.

Pilot çalışma sonuçları, dil becerisi sınavları ve merkezi sınavlarda elde edilen sonuçlarla uyum göstermektedir. Pilot çalışma sonuçlarının literatür ve uygulama sonuçlarıyla tutarlı olması pilot çalışmanın geçerliği konusunda önemli bir bulgudur.

Pilot çalışma sonuçları öğrencilerin konuşma ve dinleme alt testlerinde daha başarılı olduğunu, okuma ve yazma alt testlerinde ise daha fazla zorlandıklarını göstermiştir. Rapor kapsamındaki sorulara yönelik analizler ve elde edilen puan dağılımları çalışmanın asıl uygulamasının ideal bir şekilde gerçekleştirilmesi için önemli veriler sağlamıştır. Her uygulama sonrası tekrarlanacak olan veri temelli çalışmalar, Dört Beceride Türkçe Dil Sınavının standart bir uygulama haline gelmesi için niteliğin artmasına katkı sağlayacaktır.

1

DÖRT BECERİDE
TÜRKÇE DİL SINAVI

İnsanların duygu ve düşüncelerini aktarmasındaki temel vasıta olan dilin doğru öğrenilmesi ve öğretilmesi, dilin geleceğe taşınmasında önemli bir rol oynamaktadır. İletişimin kurulmasında ilk sırada yer alan dil, yalnızca konuşma becerisinden oluşmamaktadır. Bir dilin tam öğrenilebilmesi için konuşma becerisinin haricinde okuma, yazma ve dinleme becerilerinin de geliştirilmiş olması gerekmektedir (MEB, 2019a).

Temel dil becerileri olarak ifade edilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma sadece eğitimde değil hayatın her alanında kullanılan becerilerdir. Bu dört temel dil becerisi Türkçe Öğretim Programında da ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır (MEB, 2019a). Herhangi bir konuda yapılan sözlü konuşma, öğrenmek için okunan metinler, günlük hayatta dinlenen haberler ya da fikrini karşıya aktarmak amacıyla yazılan metinler hayatın içerisinde farklı alanlarda kendini göstermektedir. İletişimin aracı olan tüm bu beceriler, etkili bir şekilde kullanıldığında kişilerarası iletişimin niteliği artmaktadır. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma şeklinde ifade edilen temel dil becerileri birbiriyle ilişki içerisinde ve bir becerideki gelişmelerin diğer dil becerilerinin gelişimini de olumlu şekilde etkilediği görülmektedir.

Türkçe öğretiminin temel amaçlarından birisi öğrencileri anadillerinin beceri alanlarında yetkinliğe ulaştırmaktır (MEB, 2019a). Türkçe öğretim programında, Türkçenin eğitimi ve öğretiminin okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört temel dil becerisi ile dil bilgisi üzerine yapılandırıldığı görülmektedir. Anadil eğitimi ve öğretimi sürecinin en önemli iki boyutundan

biri olan anlama, dinleme ve okuma becerilerinden; anlatma ise konuşma ve yazma becerilerinden oluşmaktadır (Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1999). Dil becerilerini ölçmeye yönelik büyük örneklemli uygulamalar kapsamında farklı testler ve sınav biçimleri (yeterlilik, başarı, bulgulayıcı ve/veya yerleştirme amaçlı sınav, doğrudan ve dolaylı sınav, ayrı nitelikli ve bütüncül sınav, ölçüm ve ölçüt temelli sınav, öznel ve nesnel sınav, iletişimsel sınav, vb. gibi) kullanılabilir (Dönder, 2012).

Dinleme, dil becerilerinin temelini oluşturmaktadır. Çocuklar anadillerini öncelikle dinleme yoluyla öğrenmektedir. Bu öğrenme bireyin anadil öğrenme yetisinin de temelidir. Okuma becerisi ise anlam ve seslerden oluşmaktadır. Okuma becerisinde bazı sembollerin çözümlenmesi ve anlamlandırılması gerekmektedir. Yazma becerisi duygu, düşünce, görüş ve hayallerin metin haline getirilmesidir. Yazma becerisinde de bireyin gördüğünü, duyduğunu, düşündüğünü ve yaşadığını metin halinde aktarması önemlidir. Yazılı anlatım öğrencinin kendi gördüğünü, duyduğunu, düşündüğünü ve yaşadığını yazarak anlatmasıdır. Türkçenin genel amaçlarından biri "öğrencilere, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini ve düşündüklerini, tasarladıklarını söz ya da yazı ile doğru ve amaca uygun olarak anlatma beceri ve alışkanlığını kazandırmaktır". Bu amaç, yazma eğitiminin Türkçe öğretimindeki önemini vurgulamaktadır. Yazılı iletişimin doğru bir şekilde gerçekleşmesi yazıda dış yapı, içyapı (anlatım), imla ve noktalama boyutlarının yerine getirilmesine bağlıdır (Deniz, 2000; Kantemir, 1997; Özkırmı, 1994).

Türkçe öğretim programında, Türkçenin eğitimi ve öğretimi okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört temel dil becerisi ile dil bilgisi üzerine yapılandırılmıştır.

Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi kapsamında gerçekleştirilen sınav, öğrencilerimizin anadildeki temel dil becerilerini uluslararası düzeyde kabul edilen standartlara uygun bir şekilde ölçme amacıyla uygulanan ilk geniş ölçekli uygulamadır.

Dil becerilerinden dinleme ve okuma, anlama yetisine; konuşma ve yazma ise anlatma yetisinin gelişimine doğrudan yardımcı olmaktadır. Tüm dil becerileri birbiri ile ilişkili olduğu için her birindeki gelişme diğerleri üzerinde doğrudan ya da dolaylı bir gelişime yol açmaktadır. Dinleme ve konuşma becerileri bireyin doğduğu andan itibaren edindiği becerilerdir ve diğer becerilerden önce öğrenilmektedir. Bu nedenle okul çağındaki çocuklara okuma ve yazma becerilerinin kazandırılması hedeflenmektedir. Araştırmacılar, dört temel becerinin birlikte belirli bir düzeyde kullanılmadıkça anadilin tam olarak öğrenilemeyeceğini ifade etmiştir (Doğan 2009:186).

Türk eğitim sisteminde yaklaşık 18 milyon öğrenci Türkçe eğitimi almaktadır (MEB, 2019b). Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi ile Türkiye genelinde öğrencilerin ilkokul, ortaokul ve lise düzeylerinde Türkçe dil yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve ilkokul 4. sınıf, ortaokul 7. sınıf ve lise 10. sınıf düzeylerindeki öğrencilerin dil yeterliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Türkçe Öğretim Programında da dil becerilerinin günlük yaşamla ilişkisi ve bireyin her alandaki gelişiminin ön koşulu olduğu ifade edilmektedir (MEB, 2019a). Dolayısıyla

öğrencilerin dil becerilerinin, yeterliklerinin belirlenmesi ve mevcut durumun ortaya konması, bu becerilerin geliştirilmesine yönelik yapılacak çalışmalara kılavuzluk etmesi açısından önemlidir.

Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi ile öğrencilerin dil becerilerinin, belirlenen yeterlikler çerçevesinde ölçülmesi ve mevcut durumun ortaya konması hedeflenmektedir. Bu proje, öğrencilerimizin anadildeki temel dil becerilerini ortak bir değerlendirme çerçevesi kapsamında ve uluslararası düzeyde kabul edilen standartlara uygun bir şekilde ölçme amacıyla uygulanan ilk geniş ölçekli uygulamadır. Elde edilen sonuçlar, bu becerilerin geliştirilmesine yönelik veriye dayalı çalışmalar yapılmasına ve uzun vadede sürdürülebilir bir uygulama hâline getirilerek eğitim sistemimizin bu alandaki ihtiyacına cevap vermesini mümkün kılacaktır. Projenin çıktıları neticesinde öğretim programlarında yer alan beceri ve kazanım ilişkileri ile öğrenme, öğretme süreci ve bileşenleri gözden geçirilip düzenlenerek ve gerekli iyileştirmeler yapılarak Türkçe eğitiminin geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu raporda, proje kapsamında uygulanan geniş örneklemlili pilot uygulama sonuçları detaylı olarak sunulmuştur.

2

PİLOT UYGULAMADA
YER ALAN SORULAR
VE GÖREVLER

Bu proje kapsamında ilk olarak 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe'de öğrencilerin Türkçe'de okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini ölçmek için dört bölümden oluşan bir uygulama süreci tasarlanmıştır. Bilgisayar tabanlı yapılan uygulamada sistem, sunucu temelli çalıştırılmış ve veriler anında merkeze aktarılmıştır. Değerlendirme çerçevesinde bulunan dil becerilerini ölçmek için en uygun soru ve görevler ölçme değerlendirme ve Türkçe uzmanları tarafından belirlenmiş, soru geliştirme uzmanları bu doğrultuda soru ve görevler geliştirmiştir.

Uygulamada yer alan soru ve görev sayıları, türleri ve her becerinin ölçümü için ayrılan uygulama süresi Tablo 1'de belirtilmiştir. Dinleme ve okuma becerileri ile ilgili alt testler çoktan seçmeli maddelerden oluştuğu

Beceri	Soru/Görev Sayısı	Soru/Görev Türü	Süre (dk)
Okuma	20	Çoktan Seçmeli	30
Dinleme	20	Çoktan Seçmeli	30
Konuşma	2	Açık Uçlu	10
Yazma	4	Açık Uçlu	60
TOPLAM	46		130

için puanlama otomatik olarak yapılmıştır. Konuşma ve yazma alt testlerinde yer alan görevlerde öğrencilerin cevapları ise alan uzmanları tarafından puanlanmıştır.

2.1 Okuma ve Dinleme Becerileri

Okuma Becerisi öğrencilere verilen farklı metinler üzerinden sorulan 20 çoktan seçmeli soru ile yapılmıştır. Dinleme becerisi ise önceden seslendirilmesi yapılan

farklı uzunlukta ve temada üç farklı metin üzerinden metnin uzunluğuna göre farklı dağılım gösteren toplam 20 çoktan seçmeli soru ile yapılmıştır.

ŞEKİL 1

OKUMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU

Soru Önizlemesi

Besin piramidi, besin gruplarının ideal tüketim miktarlarıyla ilişkili fikir veren ve sağlıklı beslenmeyi amaçlayan bir araç olarak tasarlanmıştır. Besinlerin piramit içerisinde gösterilmesinin amacı sağlıklı beslenme konusunda insanları bilinçlendirmektir. Bu doğrultuda besin piramidi, besin gruplarının dengesi ve önemini basit bir şekilde öğrenmeyi sağlar.

Besin piramidinin mantığı oldukça basittir. Piramidin tabanında yer alan besin grubu, günlük beslenme planınızın içinde en fazla miktarda tüketmeniz gereken besinleri barındırıyor. En üstteki grup ise en az miktarda tüketmeniz gereken besinleri içeriyor. Piramidin en altını tahıl grubu oluştururken piramidin üst kısımlarına çiklidiğe sırasıyla; vitamin ve mineral kaynakları olan sebze ve meyveler, proteinler ve en üst kısımda en az tüketmeniz gereken yağ ve şekerler bulunuyor.

Aşağıda bir arkadaş grubunun akşam yemeğinde yediği yemekler yer almıştır. Buna göre hangisi besin piramidinde en az tüketilmesi gereken besinlerden yemiştir?

- A) Ahmet: et, salata
- B) Hilal: makarna, tatlı
- C) Remzi: nohut, meyve
- D) Ayşe: ıspanak, yoğurt

ŞEKİL 2

DİNLEME BECERİSİ - ÖRNEK SORU

ÇALIŞMANIN HAKKI

Meşhur Gazneli Mahmut'un Ayaz adında bir hizmetçisi varmış. Ayaza diğer beylere verdiği otuz katı maaş veriyormuş. Beyler kendi aralarında konuşup bu duruma bir çözüm bulmaya karar vermişler. Böylece cesaretlenen beylerden biri huzura çıkarak sultana sormuş: "Ayaza otuz bey maaşı veriyorsunuz Sultanım. Peki, söyler misiniz Ayaz otuz beye denk mi?" Sultan Mahmut bu soruya cevap vermek istememiş. Bir gün beyleri de alıp ava çıkmış. Avda bir kervan görmüşler. Sultan beylerden birini göndermiş. "Git sor bakalım bu kervan nereden geliyor?" diye sormasını istemiş. "Rey'den geliyorlarmış Hünkârim." demiş. Sultan Mahmut bu sefer, "Peki, nereye gidiyorlarmış?" deyince kervana soru sormaya giden bey şaşırıp kalmış, cevap verememiş. Padişah ikinci bir beyi bu sorunun cevabını öğrenmesi için göndermiş. Bu bey de dönüp "Yemen'e gidiyorlarmış Sultanım." deyince Padişah başka bir soru sormuş, bu bey de yeni soruya cevap verememiş. Sultan Mahmut hangi beyi gönderdiyse hiçbiri yeni sorularına cevap verememiş. Bunun üzerine o da şöyle söylemiş: "Bir keresinde Ayaz'ı bir kervana nereden geldiklerini sormaya gönderdim, dönünce önceden söylemediğim hâlde bütün sorduklarına cevap verdi." demiş. Beyler Ayaz'ın neden otuz beye denk olduğunu anlamışlar.

Soru Önizlemesi

Sultan'ın beylere açıklama yapmak yerine avda ders vermesini hangi söz destekler?

× A) Acele işe şeytan karışır.

× B) Söz gümüşse sükût altındır.

× C) Lafla peynir gemisi yürümez.

× D) Bin nasihatten bir musibet iyidir.

Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi kapsamında öğrencilerin Türkçede okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini ölçmek için dört bölümden oluşan bir uygulama süreci tasarlanmıştır.

Okuma ve dinleme alt testlerinde çoktan seçmeli sorular, yazma ve konuşma alt testlerinde ise açık uçlu puanlanan görevler bulunmaktadır.

2.2 Yazma Becerisi

Yazma becerisinde günlük yaşam dikkate alınarak bu becerinin “cümle, paragraf ve metin” düzeyindeki görevlerle ölçme yapılmıştır. Her bir düzeyde günlük yaşamla ilişkilendirme ve farklı becerileri ölçebilme amacı güdülmüştür. Bu bağlamda farklı düzeylerdeki görev dağılımları gerçekleştirilmiştir.

Cümle düzeyi görevleri hazırlanırken öğrencilerin farklı becerilerine odaklanılmıştır. Cümle düzeyindeki görevde öğrencilere bir görsel vasıtasıyla kısmî bir bağlam sunulmuş, bu bağlamdan hareketle onlardan bir cümle kurmaları istenmiştir. Sonraki görev ise cümle akıcılığını sağlama becerisini ölçmeye yöneliktir. Bu görev, öğrencilerin birbiri ile ilişkilendirilebilecek kısa cümleleri birleştirerek görece daha uzun ancak daha akıcı cümleler oluşturma becerilerini belirlemeyi hedeflemektedir.

Paragraf düzeyindeki görevlerde, öğrencilerin yazılı anlatımlarını etkileyen farklı becerilerini ve günlük yaşamda ihtiyaç duyabilecekleri yazma örneklerindeki durumlarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ikna ve betimleme paragrafı yazma görevlerine yer

verilmiştir. İkna paragraflarında bireylerin görüşlerini çeşitli gerekçelerle destekleyerek sunmaları istendiğinden öğrencilerin paragrafı doğru biçimde yapılandırması gerekmektedir. Bu sebeple öğrencilerin sık kullandıkları ve organizasyon becerilerini ortaya çıkarabilecek bir tür olan ikna becerisi tercih edilmiştir. Betimleme becerisi ilkokulda bir nesneyi, varlığı, kişiyi tanıtmaya yönelik başlayan, ilerleyen yıllarda detaylı betimlemeler yapmayı gerektiren bir yazılı anlatım türüdür. Dolayısıyla öğrencilerin yazılı anlatımlarında bu türe sıklıkla yer vermelerinden dolayı uygulamada betimleme görevine yer verilmiştir.

Metin düzeyindeki görevler okul ve iş yaşamındaki yazma durumlarından hareketle belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin ilkokuldan itibaren en sık yazdıkları tür olan hikâye yazma görevine yer verilmiştir. Uygulamada hikâye yazma görevinin yanı sıra bilgilendirici metin yazma görevine de yer verilmiştir. Bilgi vermeye yönelik metinlerin Türkçe derslerindeki okuma ve yazma çalışmalarında sıkça kullanılmaya başlanmasından dolayı öğrencilerin bu tür metinleri yazma konusundaki becerilerini tespit etmek amaçlanmıştır.

ŞEKİL 3

YAZMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU 1

Soru Önizlemesi

Görselden Hareketle Cümle Kurma

Aşağıda verilen görselin sizde uyandırdığı duygu ve düşüncelerle ilgili en az 8 kelimeden oluşan bir cümle yazınız.

AÇIKLAMA:

Yazacağınız cümle; yazım ve noktalama kurallarına uygunluk, dil ve anlatım açısından değerlendirilecektir.

Buraya Yazınız

ŞEKİL 4

YAZMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU 2

Soru Önizlemesi

Cümleleri Bağlama

Yan tarafta size 5 kısa cümle verilmiştir. Sizden istenen, kısa cümlelerden en az 3'ünü birleştirip yeni bir cümle yazmanızdır. Cümleleri birleştirirken uygun gördüğünüz ek ve kelimeleri kullanabilir, kelimelerin yerlerini değiştirebilirsiniz.

AÇIKLAMA:

1. Yan tarafta cümleleri bağlama ile ilgili bir örnek sunulmuştur. Verilen cümlelerle yeni bir cümle oluşturulurken nasıl birleştirildiğine dikkat ediniz.
2. Cümlelerin aralarına sadece "ve" bağlacı ya da noktalama işaretleri koyarak birleştirmeniz durumunda cümlenin değerlendirilmeyecektir.
3. Yazacağınız cümle; dil ve anlatım, yazım ve noktalama kurallarına uygunluk açısından değerlendirilecektir.

ÖRNEK:

1. Torba düşüp yırtıldı.
2. Torbaya bir şey olmadı.
3. Torba kâğıttandı.
4. Aldıklarımızı arabaya düzgün yerleştirmedik.
5. Torba plastikti.

Üç cümlenin birleşimi:

Kâğıt torba düşüp yırtıldı çünkü aldıklarımızı arabaya düzgün yerleştirmemiştik.

Dört cümlenin birleşimi:

Aldıklarımızı arabaya düzgün yerleştirmediğimizden olsa gerek kâğıt ve plastik torbalar düşüp yırtıldı.

Cümleleri Bağlama

GÖREV:

1. Balık akvaryumdan dışarı atladı.
2. Balık akvaryumdan çıkmadı.
3. Kapağın kenarı açık kaldı.
4. Kırmızı balık büyüktü.
5. Sarı balık küçüktü.

Buraya Yazınız

ŞEKİL 5

YAZMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU 3

Soru Önizlemesi

Betimleme (Tasvir) Paragrafı Yazma

Öğretmeniniz yeni bir oyun bulmuş. Bu oyunda herkes sınıftaki bir arkadaşının fiziksel özelliklerini anlatan bir yazı yazıyor. Sonrasında öğretmen sırayla her bir öğrencinin yazısını okuyor ve sınıftaki diğer öğrencilere "Bu yazıda anlatılan arkadaşınız kim?" diye soruyor. Verilen doğru ve yanlış cevap sayılarını not alıyor. Oyunun sonunda en çok kimin yazdığı betimlemeye daha fazla doğru cevap verilmişse oyunu o kazanıyor. Siz de bu oyuna katıldığınızı düşünün ve sınıftan bir arkadaşınızın fiziki özelliklerini betimleyen (tasvir eden) bir paragraflık yazı yazınız.

AÇIKLAMA:

1. Yazacağınız paragraf ikna edici cümleler içermeli ve en az 60 kelimedenden oluşmalıdır.
2. Yazacağınız yazı; paragraf yapısı, yazım ve noktalama kuralları, dil ve anlatım açısından değerlendirilecektir.

Buraya Yazınız

ŞEKİL 6

YAZMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU 4

Soru Önizlemesi

METİN YAZMA

Çevrenizde bazı insanların muslukları ve lambaları kapatmadığını, izlediği hâlde televizyonu açık bıraktığını görüyorsunuz. Enerji tasarrufu yapmanın önemi hakkında neler düşünüyorsunuz? Anlatınız.

AÇIKLAMA:

1. Yazınız en az 120 kelimedenden oluşmalıdır.
2. Yazacağınız yazı; düşünce yazısının yapısı (giriş, gelişme, sonuç bölümlerinden oluşma), yazım ve noktalama kuralları, dil ve anlatım açısından değerlendirilecektir.
3. Düşünce yazınızı yanda verilen boş alana yazınız.

Buraya Yazınız

2.3 Konuşma Becerisi

Konuşma becerisinin dil eğitiminde önemli bir yeri vardır. Bununla birlikte, konuşma becerisi, hedef dilde iletişim kurmayı sağlayan ve geliştirilmesi önemli olan bir beceri olarak da açıklanabilir (Barın, 2000: 57, 137).

Öğrencilerin konuşma becerisinin ölçülmesi sürecinde açık uçlu görevler kullanılmıştır. Konuşma becerisinin günlük hayatta kullanıldığı farklı durumlar dikkate alınarak bu durumlara örnek oluşturabilecek görevler

hazırlanmıştır. Her bir öğrenci alt test kapsamında iki konuşma görevini yerine getirmiştir. Görevlerden ilkinde öğrencilerden kendini, yaşadığı yeri, sevdiği bir kişiyi, gelecekte yapmak istediği mesleği tanıtmaya gibi kendi yaşantısında önemli bir yeri olan kişiyi, nesneyi ya da fikri ifade etmesi beklenmiştir. İkinci konuşma görevi ise bir nesnenin yapımının işlem basamaklarının, görselde verilen mesajın ve farklı uğraş alanlarının anlatılmasını amaçlamaktadır.

ŞEKİL 7

KONUŞMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU 1

Soru Önizlemesi

Konuşmaya başlamak için hazır olduğunuzda Kayıt Başlat butonuna basınız.

Bir kuş olduğunu hayal etmeni ve nereye gitmek istediğini anlatan kısa bir konuşma yapmanı istiyorum. Konuşmanda gitmek istediğin yerin özelliklerini ve oraya neden gitmek istediğini anlatan detaylardan bahsetmeni bekliyorum.

Konuşmanda ses tonuna, kelime ve cümlelerin vurgu, tonlamasına, telaffuzuna, akıcı konuşmaya dikkat etmeni bekliyorum. Görevde verilen konuyla ilişkili, uygun ve etkili bir giriş yapman, konuşmanı görevde istenen detaylarla sürdürmen ve etkili bir şekilde bitirmen görevi başarıyla tamamlamanı sağlayacaktır.

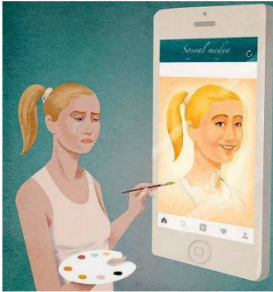
ŞEKİL 8

KONUŞMA BECERİSİ - ÖRNEK SORU 2

Soru Önizlemesi

Konuşmaya başlamak için hazır olduğunuzda Kayıt Başlat butonuna basınız.

Yandaki görselle ilgili kısa bir konuşma yapmanı istiyorum. Konuşmanda aşağıdaki soruların cevaplarına da yer vermeni bekliyorum.

"Görselde ne görüyorsun?"

"Görsel sana ne anlatıyor?"

"Görselde anlatılanları, günlük hayatındaki hangi olaylarla ilişkilendirebilirsin?"

Konuşmanda ses tonuna, kelime ve cümlelerin vurgu, tonlamasına, telaffuzuna, akıcı konuşmaya dikkat etmeni bekliyorum. Görevde verilen konuyla ilişkili, uygun ve etkili bir giriş yapman, konuşmanı görevde istenen detaylarla sürdürmen ve etkili bir şekilde bitirmen görevi başarıyla tamamlamanı sağlayacaktır.

3

DÖRT BECERİDE TÜRKÇE DİL
YETERLİKLERİNİN BELİRLENMESİ
VE ÖLÇÜLMESİ PROJESİ PİLOT
UYGULAMA İÇERİĞİ

Projenin ön deneme uygulaması 19 Mart -8 Nisan 2019 tarihlerinde Ankara'da 9 ortaokulda 350 7. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Ankara'da gerçekleştirilen ön deneme uygulaması toplamda 22 oturum ve 12 uygulamada tamamlanmıştır. Bu uygulamada farklı formlarda okuma alanında 40 soru, dinleme alanında 6 görev ve bunlara bağlı 40 soru, konuşma alanında 10 görev ve yazma alanında 8 görev kullanılmıştır.

Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi kapsamında uygulamanın yapılacağı 15 ilde uluslararası standartlarda dil laboratuvarları oluşturulmuştur. Dil laboratuvarlarının kuruluş aşamasında sınavların uygulanması için en uygun koşulları oluşturmak amacıyla sınav masaları, kabinler, gözetmen masası, sınav koltuğu, klima, zemin döşemesi, perdeler, asma tavan, aydınlatma başta olmak üzere gerekli tüm donanımlar özel olarak tasarlanıp projelendirilmiş; kayıt cihazı, kamera, sunucu, pc bilgisayarlar, mikrofon, yazıcı ve güç kaynağı gibi her türlü teçhizatın temini ve kurulumu sağlanmıştır.

Dil laboratuvarlarında 20 kişilik bir sınıf ortamında, her bir öğrencinin kendisi için ayrılan bölmede bağımsız kullanılacağı bilgisayarlar yer almaktadır. Bilgisayarlar uygulamanın özelliğine göre tasarlanmıştır. Uygulamanın dinleme becerisi bölümünde üzerinde mikrofon yer alan ortam sesinden etkilenmeyen kulaklıklar kullanılmıştır. Salonlarda yapılan ses yalıtımı sayesinde uygulamanın konuşma becerisi ölçülmesi bölümünde öğrencilerin konuşma esnasında oluşturacakları gürültünün önüne geçilmiştir.

Dört Beceride Türkçe Dil sınavının pilot uygulaması 24-26 Nisan 2019'da Ankara hariç, Konya, İstanbul, Antalya, Kütahya, Samsun, Muğla, Adıyaman, Erzurum, Gaziantep, Trabzon, Bursa, Denizli, Şanlıurfa, Aydın olmak üzere 14 ilde, 1.500 yedinci sınıf öğrencisinin katılımıyla, kurulan dil laboratuvarlarında iki oturumda gerçekleştirilmiştir.

Birinci oturumda okuma ve dinleme alt testlerinde bulunan 20'şer çoktan seçmeli soruya, ikinci oturumda ise 2 konuşma, 4 yazma görevine yer verilmiştir. Öğrencilere birinci oturumda 30 dakika okuma, 30 dakika dinleme olmak üzere 60 dakika, ikinci oturumda ise 10 dakika konuşma, 60 dakika yazma olmak üzere 70 dakika cevaplama süresi verilmiştir.

Okuma alt testi 20 çoktan seçmeli sorudan, dinleme alt testi ise farklı uzunluktaki üç metin ve 20 çoktan seçmeli sorudan oluşmaktadır. Konuşma becerisinde bir nesne, varlık, kişi, mekân tanıtmaya ve bir görselden hareketle konuşma olmak üzere iki görevden oluşmaktadır.

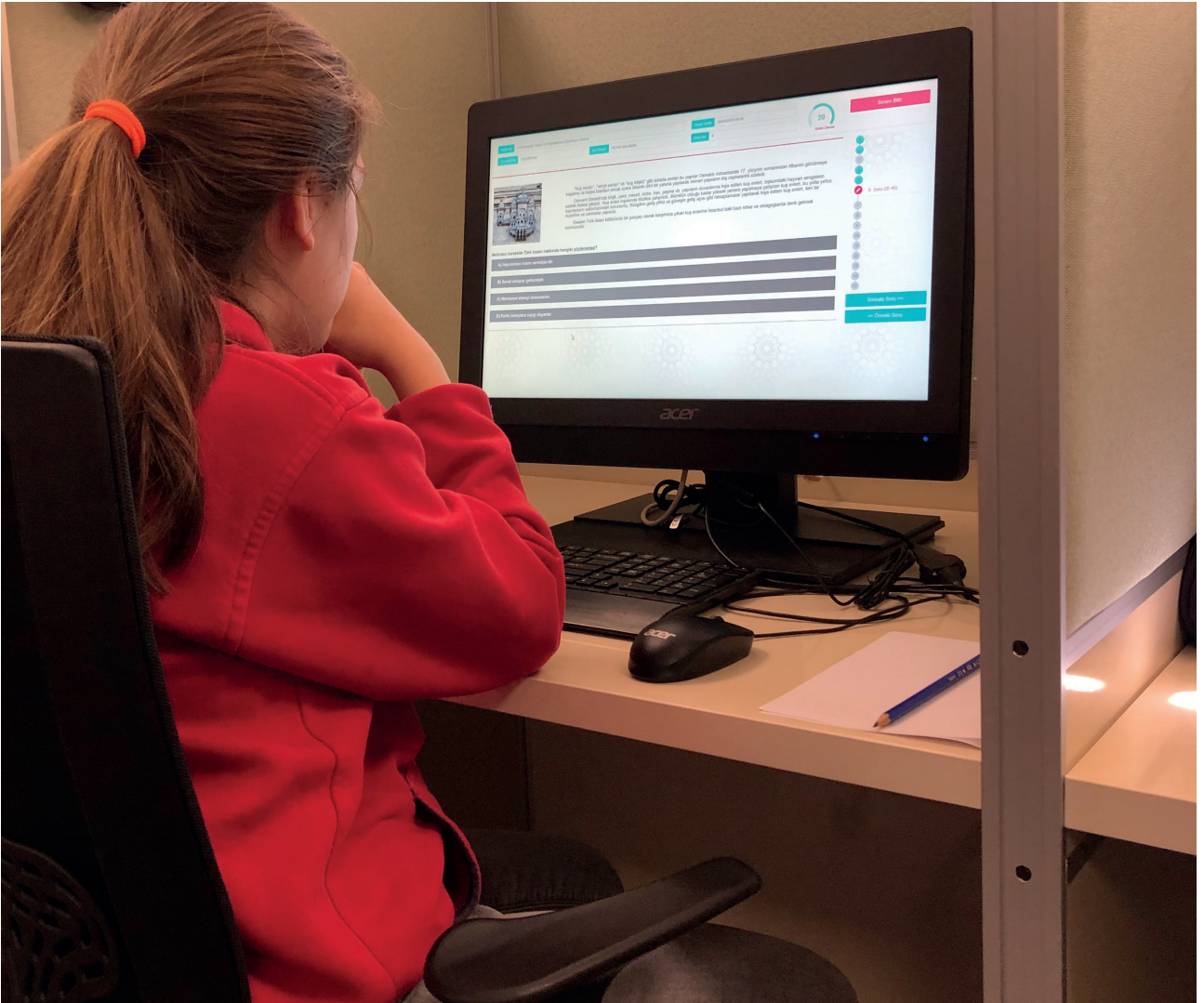
Sınavda yazma becerisini ölçmek amacıyla öğrencilere cümle görevleri, paragraf görevleri ve metin görevlerinden oluşan dört görev yöneltilmiştir. Cümle görevlerinde öğrencilerden bir görselden hareketle cümle kurulması ve cümleleri birbirine bağlama görevi yer almaktadır. A ve B grubu olarak iki farklı grupta yapılan sınavda paragraf görevlerinde öğrencilerden ya ikna edici paragraf yazmaları ya da betimleme paragrafı yazmaları istenmiştir. Yine iki gruba farklı olarak hikâye yazma ya da deneme türünde metin yazmaları istenmiştir.

TABLO 2

DÖRT BECERİDE TÜRKÇE DİL SINAVI UYGULAMA İÇERİĞİ

Birinci Oturumdaki Sorular/Görevler	İkinci Oturumdaki Sorular/Görevler		
Okuma Maddeleri	Konuşma Görevleri		
	Bir nesne, varlık, kişi, mekân tanıtmaya		Bir görselden hareketle konuşma
Dinleme Maddeleri	Yazma Görevleri		
	Cümle Görevleri	Paragraf Görevleri	Metin Görevleri
	. Görselden hareketle cümle kurma . Cümleleri bağlama	. İkna edici paragraf yazma . Betimleme paragrafı/ Tanıtıcı paragraf yazma	. Hikâye yazma . Bilgilendirici metin yazma (Deneme)

Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi öğrencilerin anadildeki yeterliklerini dört beceride (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) ölçmek amacıyla ilk kez gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Türkçe öğretim programı esas alınarak öğrencilerin gündelik yaşamda anadillerini kullanma becerileri Türkçe derslerinde elde edilen kazanımlarla ölçülmeye çalışılmıştır. Yapılan pilot uygulamada dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerine yönelik soru ve görevler oluşturulmuştur. Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin güncel öğretim programları ve yabancı dil

sınavları referans alınarak, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine yönelik ön yeterlik tanımlamaları ve Türkçe dil yeterlik düzeylerinin belirlenmesi çalışması yapılmıştır. Uygulamanın yapılacağı sınıf düzeylerindeki öğrencilere yönelik, ön yeterliklere uygun olarak ölçme-değerlendirme araçları geliştirilmiştir. Sorular, dinleme ve okuma becerileri için oluşturulan üç düzey tanımına göre hazırlanmış ve soruların test içindeki dağılımı da bu düzeylere göre yapılmıştır. Dinleme ve okuma becerileri için oluşturulan düzeyler ve tanımları Tablo 3'te gösterilmektedir.

TABLO 3

DİNLEME VE OKUMA BECERİLERİ DÜZEYLERİ

	Düzyerler	Tanımlar	Soru Sayısı
DİNLEME	1. Düzey	Dinledikleri/izlediklerine açıkça verilen bilgileri bulma hatırlama gerektiren sorulara cevap verebilir.	16
	2. Düzey	Dinledikleri/izlediklerinden hareketle metindeki bilgileri kullanarak çıkarımlar yapabilir.	22
	3. Düzey	Dinlediklerinden/izlediklerinden metin dışı anlam kurabilir; metni dil, içerik ve yapı açısından eleştirebilir, değerlendirebilir.	2
		Toplam	40
OKUMA	1. Düzey	Okuduklarında açıkça verilen bilgileri bulma, hatırlama gerektiren sorulara cevap verebilir.	10
	2. Düzey	Okuduklarından hareketle metindeki bilgileri kullanarak çıkarımlar yapabilir.	20
	3. Düzey	Okuduklarından metin dışı anlam kurabilir; metni dil, içerik ve yapı açısından eleştirebilir, değerlendirebilir.	10
		Toplam	40

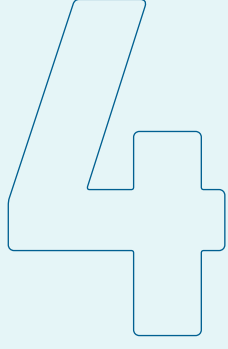
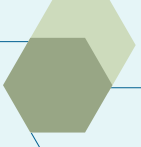
Konuşma görevleri oluşturulan ölçütlere göre hazırlanmıştır. Yazma görevleri ise oluşturulan görevlerin türü-

ne göre hazırlanmıştır. Konuşma ve yazma becerileri için hazırlanan tanımlar Tablo 4'te gösterilmektedir.

TABLO 4

KONUŞMA VE YAZMA BECERİLERİ DÜZEYLERİ

	Ölçütler	Tanımlar	Görev Sayısı
KONUŞMA	Dil ve Anlatım	Konuşmasını işitilebilir ses tonu ve standart Türkçe ile vurgu, tonlama ve telaffuz özelliklerini kullanarak yapabilir. Akıcı konuşabilir, konuşmasında dilbilgisi kurallarına uygun cümleler kurabilir ve konuşma stratejisi kullanabilir.	4
	İçerik	Konuşma amacını belirleyerek konuşmasını bir ana fikir etrafında, konusuna uygun ve etkili bir biçimde yapabilir. Konuşmasında olayları ve bilgileri belli bir sıraya göre anlatabilir, uygun geçiş ve bağlantı cümleleri kullanır ve bunları uygun örneklerle destekleyebilir.	
	Sunum	Konuşmasını verilen sürede ve nezaket kurallarına uygun bir biçimde yapabilir.	
		Toplam	4
	Görev Türleri	Tanımlar	Görev Sayısı
YAZMA	Cümle	Anlam bütünlüğü olan, yazım ve noktalama kurallarına uygun cümle yazabilir.	4
	Paragraf	Bir ana fikir etrafında, uygun anlatım biçimi kullanarak giriş, gelişme ve sonuç cümleleri içeren, anlam bütünlüğü olan paragraf yazabilir. Uygun örneklerle paragrafı destekleyebilir.	2
	Metin	Yazısını bir ana fikir etrafında, uygun anlatım biçimi kullanarak giriş, gelişme ve sonuç bölümleri içeren, dilbilgisi, yazım ve noktalama kurallarına uygun bir metin yazabilir. Yazısında uygun geçiş ve bağlantı cümleleri kullanabilir, anlatımını uygun örneklerle destekleyebilir ve söz varlığını etkili bir biçimde kullanabilir.	2
		Toplam	8

ALT TESTLERDE YER ALAN SORULAR VE GÖREVLERİN ANALİZİ

4.1 Sınavın Puanlanması

Sınavda okuma ve dinleme alt testlerinde öğrencilere 20'şer çoktan seçmeli soru yöneltilmiştir. Yapılan holistik puanlamada her doğru yanıt için öğrencilere bir puan verilmiştir ve yanlış cevaplar nedeniyle şans başarısı düzeltilmesi yapılmamıştır. Okuma ve dinleme alt testlerinde öğrencilerin doğru cevap sayıları ham puan olarak değerlendirilmiştir.

Açık uçlu soruların puanlaması için öncelikle sorulara öğrencilerin verdiği cevaplar, puanlama eğitimi almış puanlayıcılar ve her bir soru için hazırlanan puanlama anahtarları (holistik ya da analitik) sisteme kaydedilmiştir. Ardından öğrenci cevapları puanlayıcılara aktarılmış ve her bir öğrenci cevabı en az iki puanlayıcı tarafından puanlanmıştır. İki puanlayıcı sistem tarafından her bir cevapta seçkisiz olarak belirlenmiş ve bu kişiler birbirlerinin verdiği puanlardan habersiz puanlama (*körleme puanlama-blind scoring*) yapmışlardır. İki puanlayıcının verdikleri puanlar arasında anlamlı fark olması durumunda öğrenci cevabı üst değerlendiriciye aktarılmış-

tır. Üst değerlendiriciler daha önce açık uçlu soru ve görev puanlandırması yapmış soru yazarları arasından seçilmiştir. Puanlayıcıların farklı puanlar vermesi durumunda ise eğer cevap üst değerlendiriciye aktarılmışsa üst değerlendiricinin verdiği puan öğrenci puanı olarak kabul edilmiştir. Puanlayıcıların verdiği puanlar arasında fark var ancak üst değerlendiriciye aktarılması için belirlenen farktan az ise iki puanlayıcının verdiği puanların aritmetik ortalaması alınmıştır.

Sınavda okuma ve dinleme alt testlerinde öğrencilere 20'şer çoktan seçmeli soru yöneltilmiştir. Yazma ve konuşma alt testlerinde ise her bir öğrencinin açık uçlu cevabı en az iki puanlayıcı tarafından puanlanmıştır.

4.2 Okuma Alt Testinin Madde-Tepki Kuramına Dayalı Analizi

Okuma alt testi A ve B olmak üzere iki form halinde uygulanmıştır. Her bir formda 20 çoktan seçmeli madde yer almaktadır. Okuma alt testinin uygulamasından elde edilen veriler için Madde-Tepki Kuramına göre 1, 2 ve 3 parametrelili lojistik modeller (1 PL, 2 PL, 3PL) kullanılarak analizler yapılmış ve en uygun modelin 3 parametrelili lojistik model olduğuna karar verilmiştir.

3PL için ayırt edicilik (a), güçlük (b) ve şans başarısı (c) parametreleri hesaplanmıştır. Maddelerin ayırt edicilik parametreleri 0 ile 2, güçlükleri -2 ile +2 arasında değer alır (Hambleton, 1991). Baker'a (2001) göre madde ayırt edicilik düzeyleri Tablo 5'teki gibi sınıflandırılabilir.

Okuma becerisi testi A formunda yer alan madde parametrelerine ilişkin minimum, maksimum ve ortalama değerleri Tablo 6'da yer almaktadır.

TABLO 5

MADDE AYIRT EDİCİLİK DÜZEYLERİ

a Parametresi	Düzye
0.01-0.64	Düşük
0.65-1.34	Orta
1.35-1.69	Yüksek
1.70 ve daha yüksek	Çok Yüksek

Tablo 6 incelendiğinde soruların ayırt edicilik parametrelerinin 0,37 ile 1,64 arasında değiştiği ve ayırt edicilik parametrelerinin ortalamasının 1,09 olduğu görülmektedir. Yirmi sorunun bulunduğu okuma alt testinin A formunda iki sorunun ayırt ediciliğini artırmak için nihai uygulama öncesinde revize edilebileceği belirlenmiştir. Alt testte yer alan diğer soruların tümü ayırt edicilik dü-

TABLO 6

OKUMA ALT TESTİ A FORMUNUN 3PL İÇİN MAKSİMUM, MİNİMUM VE ORTALAMA PARAMETRELERİ

	a (Ayırt Edicilik)	b (Güçlük)	c (Şans)
Minimum	0,37	-1,60	0,11
Maksimum	1,64	3,40	0,25
Ortalama	1,09	0,21	0,18

TABLO 7

OKUMA ALT TESTİ B FORMUNUN 3PL İÇİN MAKSİMUM, MİNİMUM VE ORTALAMA PARAMETRELERİ

	a (Ayırt Edicilik)	b (Güçlük)	c (Şans)
Minimum	0,27	-0,88	0,10
Maksimum	1,64	2,11	0,24
Ortalama	0,99	0,22	0,18

zeyi açısından yeterli niteliğe sahiptir. Soruların güçlük parametreleri -1,6 ile 3,4 arasında değişmektedir ve ortalama parametre değeri 0,21 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen değerler, soruların okuma becerisi açısından geniş bir yetenek skalasındaki cevaplayıcıların düzeylerine uygun olduğunu göstermektedir. Tablo 4'e göre, soruları şansa bağlı olarak doğru cevaplama olasılığını ifade eden şans parametresi 0,11 ile 0,25 arasında değer almıştır.

Okuma alt testi B formunda bulunan soruların 3PL için ayırt edicilik (a), güçlük (b) ve şans başarısı (c) parametrelerine ilişkin minimum, maksimum ve ortalama değerler Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7'ye göre B formunda bulunan soruların ayırt edicilik parametreleri 0,27 ile 1,64 arasında değişmek-

tedir ve ayırt edicilik parametrelerinin ortalaması 0,99 olarak hesaplanmıştır. Yirmi sorunun bulunduğu okuma alt testinin B formunda üç sorunun ayırt ediciliğinin düşük düzeyde olduğu ve ayırt edicilik düzeylerini artırmak için bu soruların nihai uygulama öncesinde revize edilebileceği belirlenmiştir. B formunda yer alan diğer soruların tümü ayırt edicilik düzeyi açısından yeterli niteliğe sahiptir. B formundaki soruların güçlük parametrelerinin -0,88 ile 2,11 arasında değiştiği ve ortalama parametre değerinin 0,22 olduğu belirlenmiştir. Güçlük parametresine ilişkin hesaplanan değerler, bu formda yer alan soruların okuma becerisi açısından geniş bir yetenek skalasındaki cevaplayıcıların düzeylerine uygun olduğunu göstermektedir. Tablo 7'ye göre, soruları şansa bağlı olarak doğru cevaplama olasılığını ifade eden şans parametresi 0,10 ile 0,24 arasında değer almıştır.

4.3 Dinleme Alt Testinin Madde-Tepki Kuramına Dayalı Analizi

Dinleme alt testi A ve B olmak üzere iki form halinde uygulanmıştır. Her bir formda 20 çoktan seçmeli madde yer almaktadır. Dinleme becerisi testinin uygulamasından elde edilen veriler için Madde-Tepki Kuramına göre 1PL, 2PL ve 3PL modeller kullanılarak analizler yapılmış ve uygun modelin 2 parametreliliği model olduğuna karar verilmiştir.

A formunda yer alan soruların 2PL parametrelerinin minimum, maksimum ve ortalama değerleri Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8 incelendiğinde soruların ayırt ediciliklerinin -0,48 ile 1,81 arasında olduğu ve ayırt edicilik parametrelerinin ortalamasının 0,61 olduğu görülmektedir. A

formunda yer alan beş soruya ait ayırt edicilik düzeyleri beklenen seviyenin altındadır. Söz konusu beş sorunun nihai uygulama öncesinde ayırt edicilik düzeyleri artırlacak şekilde revize edilmesi ya da yerine farklı soruların kullanılmasının gerekli olduğu belirlenmiştir. A formunda yer alan diğer soruların ayırt edicilik düzeyleri kabul edilebilir seviyenin üzerinde bulunmaktadır. Tablo 6'dan görüldüğü gibi, dinleme alt testi A formundaki soruların güçlük parametreleri -4,86 ile 2,82 arasında değer almıştır. A formundaki soruların dinleme becerisi açısından farklı zorluk düzeylerinde olduğu ve geniş bir yetenek aralığındaki adaylara hitap ettiği görülmektedir.

B formunda yer alan soruların 2PL parametrelerinin minimum, maksimum ve ortalama değerleri Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9'da görüldüğü üzere B formunda yer alan soruların ayırt edicilik parametreleri 0,12 ile 2,12 arasında değer almaktadır ve ayırt edicilik parametrelerinin ortalaması 0,94'tür. Dinleme alt testinin B formunda bulunan iki sorunun ayırt edicilik düzeylerinin beklenen seviyenin altında olduğu belirlenmiştir. Bu soruların nihai uygulama öncesinde ayırt edicilik düzeyleri artırlacak şekilde revize edilmesi ya da yerine farklı soruların kullanılmasının gerekli olduğu belirlenmiştir. B formunda yer alan diğer maddelerin ayırt edicilik düzeyleri kabul edilebilir

TABLO 8

DİNLEME ALT TESTİ A FORMUNUN 2PL İÇİN MAKSİMUM, MİNİMUM VE ORTALAMA PARAMETRELERİ

	a (Ayırt Edicilik)	b (Güçlük)
Minimum	-0,48	-4,86
Maksimum	1,81	2,82
Ortalama	0,61	-1,64

TABLO 9

DİNLEME ALT TESTİ B FORMUNUN 2PL İÇİN MAKSİMUM, MİNİMUM VE ORTALAMA PARAMETRELERİ

	a (Ayırt Edicilik)	b (Güçlük)
Minimum	0,12	-4,59
Maksimum	2,12	2,52
Ortalama	0,94	-0,06

seviyenin üzerinde bulunmaktadır. Dinleme alt testi B formunda bulunan soruların güçlük parametrelerinin değişim aralığının -4,59 ile 2,52 olduğu belirlenmiştir. Güçlük parametreleri açısından bu aralık, B formundaki soruların dinleme becerisi açısından geniş bir yetenek aralığındaki adaylara hitap ettiğini göstermektedir.

4.4 Konuşma Alt Testi: Puanlayıcılar Arası Güvenirlik

Konuşma alt testi A, B, C, D ve E olmak üzere beş farklı form ve her bir formda iki farklı konuşma görevinden oluşmaktadır. Her bir göreve öğrencilerin verdiği cevaplar iki puanlayıcı tarafından puanlanmış, bu iki puanlayıcının verdiği puanlar arasında iki veya daha fazla fark olması durumunda üst değerlendirici tarafından puanlanmıştır. Puanlayıcılar arası güvenirliliği belirlemek için Cramer's V ve uyum (*contingency*) katsayıları hesaplanmıştır.

Konuşma testinin A formuna ait puanlayıcılar arası güvenirlilik değerleri Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde konuşma testi A formundaki görevlerin ölçütleri için Cramer's V katsayısının 0,48 ile 0,71 arasında, uyum katsayılarının ise 0,63 ile 0,78 arasında değiştiği görülmüştür.

TABLO 10

KONUŞMA ALT TESTİ A FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN
PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1	1	0,58	0,63
	2	0,54	0,68
	3	0,54	0,69
	4	0,71	0,78
	5	0,48	0,64
	6	0,48	0,64
2	1	0,67	0,76
	2	0,56	0,70
	3	0,63	0,67
	4	0,55	0,69
	5	0,56	0,62
	6	0,52	0,67

TABLO 11

KONUŞMA ALT TESTİ B FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN
PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1	1	0,45	0,62
	2	0,42	0,59
	3	0,46	0,62
	4	0,67	0,76
	5	0,42	0,59
	6	0,37	0,54
2	1	0,69	0,77
	2	0,56	0,70
	3	0,62	0,73
	4	0,81	0,82
	5	0,70	0,77
	6	0,58	0,71

TABLO 12

KONUŞMA ALT TESTİ C FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN
PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1	1	0,56	0,70
	2	0,53	0,67
	3	0,55	0,69
	4	0,69	0,77
	5	0,48	0,64
	6	0,55	0,69
2	1	0,51	0,66
	2	0,69	0,70
	3	0,55	0,69
	4	0,59	0,71
	5	0,48	0,64
	6	0,55	0,62

Tablo 11'e göre konuşma testi B formundaki görevlerin ölçütleri için Cramer's V katsayısı 0,37 ile 0,81 ve uyum katsayısı ise 0,54 ile 0,82 arasında değişmektedir.

Tablo 12 incelendiğinde konuşma testi C formunda yer alan görevlerin ölçütlerine ait Cramer's V katsayısının 0,48 ile 0,69 ve uyum katsayısının 0,62 ile 0,77 arasında değiştiği görülmüştür.

Tablo 13'e göre konuşma testi D formundaki görevlere ait ölçütler için Cramer's V katsayısı 0,50 ile 0,81 ve uyum katsayısı ise 0,64 ile 0,75 arasında değişmektedir.

Tablo 14 incelendiğinde konuşma testi E formundaki görevlerin ölçütleri için Cramer's V katsayısının 0,38 ile 0,61 ve uyum katsayısının 0,49 ile 0,73 arasında değiştiği görülmüştür.

TABLO 13

KONUŞMA ALT TESTİ D FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN
PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1			
	1	0,56	0,69
	2	0,66	0,68
	3	0,59	0,64
	4	0,58	0,71
	5	0,58	0,71
	6	0,57	0,70
2			
	1	0,60	0,65
	2	0,81	0,75
	3	0,66	0,68
	4	0,61	0,73
	5	0,50	0,66
	6	0,51	0,66

TABLO 14

KONUŞMA ALT TESTİ E FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN
PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1			
	1	0,43	0,52
	2	0,50	0,59
	3	0,44	0,53
	4	0,61	0,73
	5	0,46	0,54
	6	0,50	0,58
2			
	1	0,41	0,50
	2	0,43	0,52
	3	0,40	0,49
	4	0,61	0,73
	5	0,38	0,55
	6	0,51	0,59

4.5 Yazma Alt Testi: Puanlayıcılar Arası Güvenirlik

Yazma alt testi A, B, C, D ve E olmak üzere beş farklı form ve her bir formda dört farklı yazma görevinden oluşmaktadır. Her bir göreve öğrencilerin verdiği cevaplar iki puanlayıcı tarafından puanlanmış, bu iki puanlayıcının verdiği puanlar arasında iki veya daha fazla fark olması durumunda üst değerlendirici tarafından puanlanmıştır. Puanlayıcılar arası güvenirliliği belirlemek için Cramer's V ve uyum katsayıları hesaplanmıştır.

Yazma alt testinin A formuna ait puanlayıcılar arası güvenirlilikler Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde yazma alt testi A formunda yer alan görevler ve ölçütlere ait Cramer's V değerlerinin 0,58 ile 0,93, uyum katsayısının ise 0,71 ile 0,85 arasında değiştiği görülmüştür. Holistik puanlama anahtarı kullanılan ilk iki görev için puanlayıcılar arası güvenirliliğin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yazma alt testinin B formuna ait puanlayıcılar arası güvenirlilikler Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16 incelendiğinde yazma testi B formunda yer alan görevler ve ölçütlere ait Cramer's V değerlerinin 0,49 ile 0,86, uyum katsayısının ise 0,62 ile 0,83 arasında değiştiği görülmüştür.

Yazma testinin C formuna ait puanlayıcılar arası güvenirlilikler Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde yazma testi C formunda yer alan görevler ve ölçütlere ait Cramer's V değerlerinin 0,58 ile 0,91, uyum katsayısının ise 0,71 ile 0,85 arasında değiştiği görülmüştür. Holistik puanlama anahtarı kullanılan ilk iki görev için puanlayıcılar arası güvenirliliğin daha yüksek olduğu görülmektedir.

TABLO 15

YAZMA ALT TESTİ A FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1		0,93	0,85
2		0,81	0,81
3			
	1	0,58	0,71
	2	0,60	0,72
	3	0,60	0,72
	4	0,60	0,72
4			
	1	0,64	0,74
	2	0,71	0,71
	3	0,71	0,71
	4	0,62	0,73
	5	0,71	0,77
	6	0,69	0,77

TABLO 16

YAZMA ALT TESTİ B FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1		0,86	0,83
2		0,71	0,71
3			
	1	0,59	0,72
	2	0,49	0,64
	3	0,58	0,64
	4	0,56	0,62
4			
	1	0,67	0,76
	2	0,66	0,75
	3	0,78	0,74
	4	0,70	0,77

TABLO 17

YAZMA ALT TESTİ C FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1		0,91	0,85
2		0,80	0,81
3			
	1	0,67	0,76
	2	0,70	0,77
	3	0,70	0,77
	4	0,58	0,71
4			
	1	0,68	0,76
	2	0,72	0,78
	3	0,64	0,74
	4	0,73	0,78

TABLO 18

YAZMA ALT TESTİ D FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1		1,00	0,87
2		1,00	0,82
3			
	1	0,71	0,78
	2	0,63	0,74
	3	0,72	0,71
	4	0,65	0,75
4			
	1	0,66	0,75
	2	0,73	0,72
	3	0,59	0,72
	4	0,65	0,75

Yazma alt testinin D formuna ait puanlayıcılar arası güvenirlilikler Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18 incelendiğinde yazma alt testi D formunda yer alan görevler ve ölçütlere ait Cramer's V değerlerinin

0,59 ile 1,00, uyum katsayısının ise 0,71 ile 0,87 arasında değiştiği görülmüştür. Holistik puanlama anahtarı kullanılan ilk iki görev için Cramer's V katsayısı puanlayıcılar arasında mükemmel uyum olduğunu göstermektedir. Ayrıca ilk iki görev için uyum katsayısı da daha yüksektir.

Yazma alt testinin E formuna ait puanlayıcılar arası güvenilirlikler Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19 incelendiğinde yazma alt testi E formunda yer alan görevler ve ölçütlere ait Cramer's V değerlerinin 0,51 ile 0,93, uyum katsayısının ise 0,62 ile 0,82 arasında değiştiği görülmüştür.

TABLO 19

YAZMA ALT TESTİ E FORMUNDAKİ GÖREVLER İÇİN PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİRLİK KATSAYILARI

Görev	Ölçüt	Cramer's V	Uyum Katsayısı
1		0,83	0,82
2		0,92	0,68
3			
	1	0,67	0,76
	2	0,60	0,72
	3	0,51	0,66
	4	0,56	0,62
4			
	1	0,72	0,72
	2	0,73	0,72
	3	0,76	0,73
	4	0,58	0,71
	5	0,72	0,71
	6	0,93	0,68

5

SINAV
SONUÇLARININ
ANALİZİ

Bu bölümde Dört Beceride Türkçe Dil Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Ölçülmesi Projesi kapsamında yapılan pilot uygulama sonuçlarına ilişkin analizler gerçekleştirilmiştir. Dört dil becerisine ilişkin alt testlerde ham puan dağılımları verilmiş; cinsiyete, okul öncesi eğitim alma durumuna, anne ve baba eğitim düzeyine göre ham puan ortalamalarının değişimi incelenmiştir.

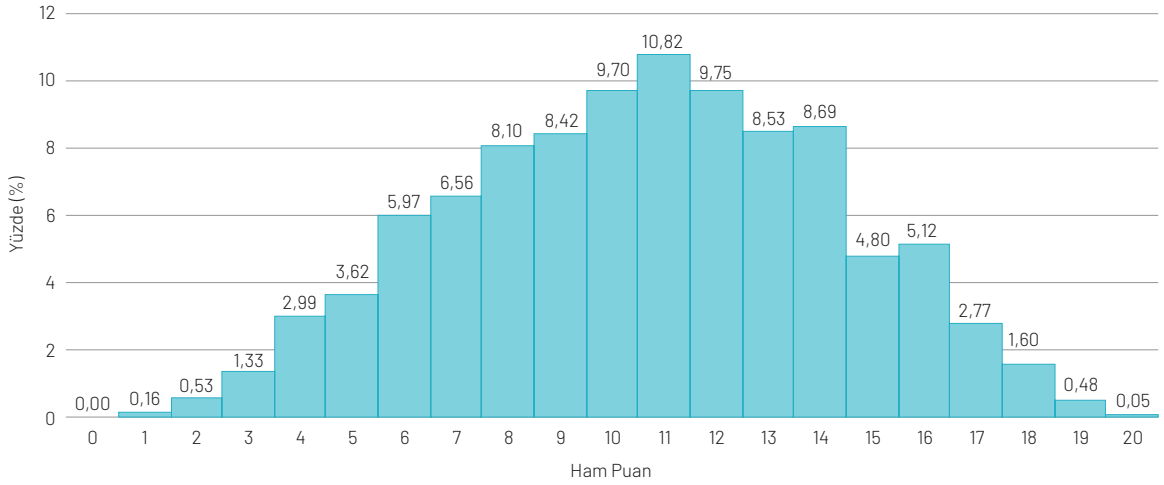
5.1 Okuma Becerisi

Okuma becerisini ölçmek için öğrencilere 20 çoktan seçmeli sorudan oluşan bir alt test sunulmuştur. Bu alt testin oluşturulmasında okuma becerisini için geliştirilen değerlendirme çerçevesi kullanılmıştır. Okuma Becerisi öğrencilere verilen farklı metinler üzerinden sorulan 20 çoktan seçmeli soru ile yapılmıştır. Öğrencilerin okuma alt testinden aldıkları ham puanların dağılımını Grafik 1'de verilmiştir.

Grafik 1'de görüldüğü gibi, öğrencilerin okuma alt testindeki ham puanları normal dağılım göstermektedir. Bu alt testte öğrencilerin ham puan ortalaması 10,63 olarak hesaplanmış, en sık gözlenen ham puanın 11 olduğu (%10,82) belirlenmiştir. Öğrencilerin %0,05'i okuma alt testindeki 20 sorunun tümünü doğru cevaplamıştır.

GRAFİK 1

OKUMA ALT TESTİ HAM PUAN DAĞILIMI

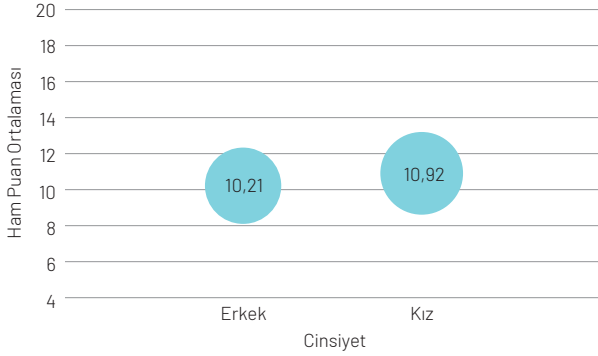

Grafik 2'de görüldüğü gibi, okuma alt testine katılan öğrenciler arasında erkek öğrencilerin oranı %47,06 ve ham puan ortalaması 10,21'dir. Kız öğrencilerin oranının ise %52,94 olduğu ve ham puan ortalamasının 10,92 olduğu belirlenmiştir. Yapılan etki analizi sonucunda kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek performans gösterdiği ve cinsiyetin bu alt testteki etkisinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($F_{(1;1834)}=17,334$, $p<0,05$, $\eta^2=0,009$).

Grafik 3'te öğrencilerin okulöncesi eğitim alma durumlarına göre okuma alt testi ham puan ortalamaları verilmiştir.

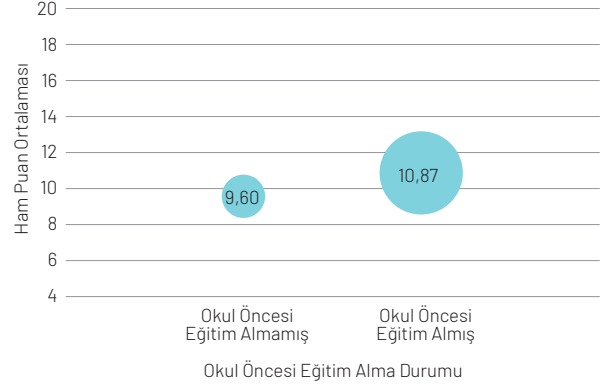
Grafik 3'te görüldüğü üzere, okuma alt testine katılan öğrencilerin %22,63'ü okulöncesi eğitim almamıştır ve bu öğrencilerin ham puan ortalamaları 10,87 olarak hesaplanmıştır. Okulöncesi eğitim alan öğrenciler ise bu alt testi alan öğrencilerin %77,37'sini oluşturmak-

GRAFİK 2

CİNSİYET GRUPLARINDA HESAPLANAN OKUMA ALT TESTİ
HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

GRAFİK 3

OKULÖNCESİ EĞİTİM ALMA DURUMLARINA GÖRE
OKUMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

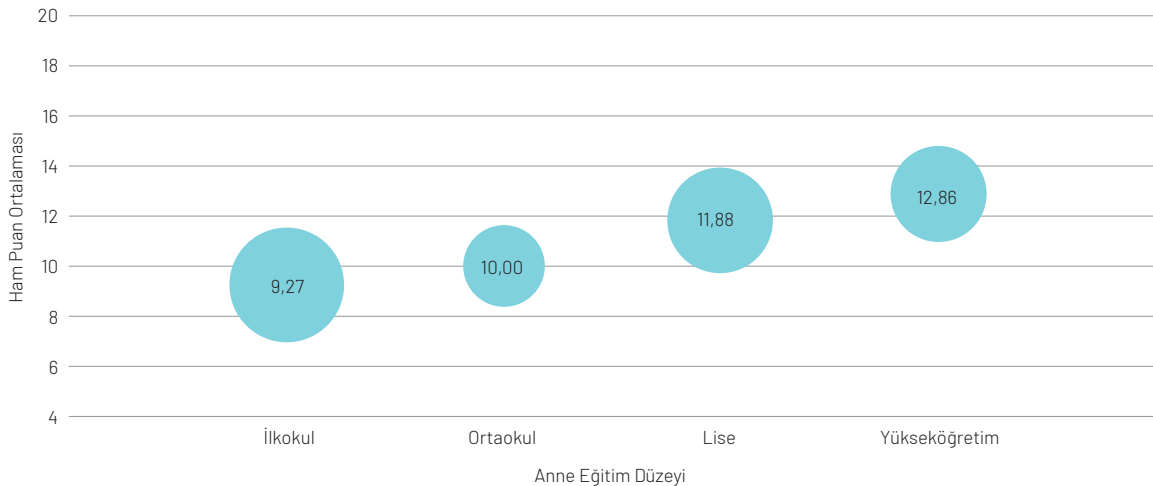
tadır ve bu gruptaki öğrencilerin okuma alt testi ham puan ortalamaları 10,87'dir. Gerçekleştirilen etki analizi, okulöncesi eğitim alma durumunun okuma alt test puanları üzerinde anlamlı bir etki oluşturduğunu ancak bu etkinin düşük düzeyde olduğunu göstermektedir ($F_{(1;1834)}=40,050, p<0,05, \eta^2=0,021$).

Okuma alt testi ham puanlarının anne eğitim durumu ve baba eğitim durumuna göre değişimleri incelenmiş ve sonuçlar sırasıyla Grafik 4 ve Grafik 5'te verilmiştir.

Grafik 4'te görüldüğü gibi, anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin okuma alt testindeki ham puan ortalamaları da artmaktadır. Anne eğitim düzeyi ilkokul olan öğrencilerin oranı %32,07, ortaokul olan öğrencilerin oranı %16,62, lise olan öğrencilerin oranı 27,65 ve yükseköğretim olan öğrencilerin oranı %23,16'dır. Annesi yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin okuma alt testindeki ham puan ortalaması 12,86, annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin ham puan ortalaması ise 9,27 olarak hesaplanmıştır. Yapılan etki analizinde, anne eğitim dü-

GRAFİK 4

ANNE EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN OKUMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

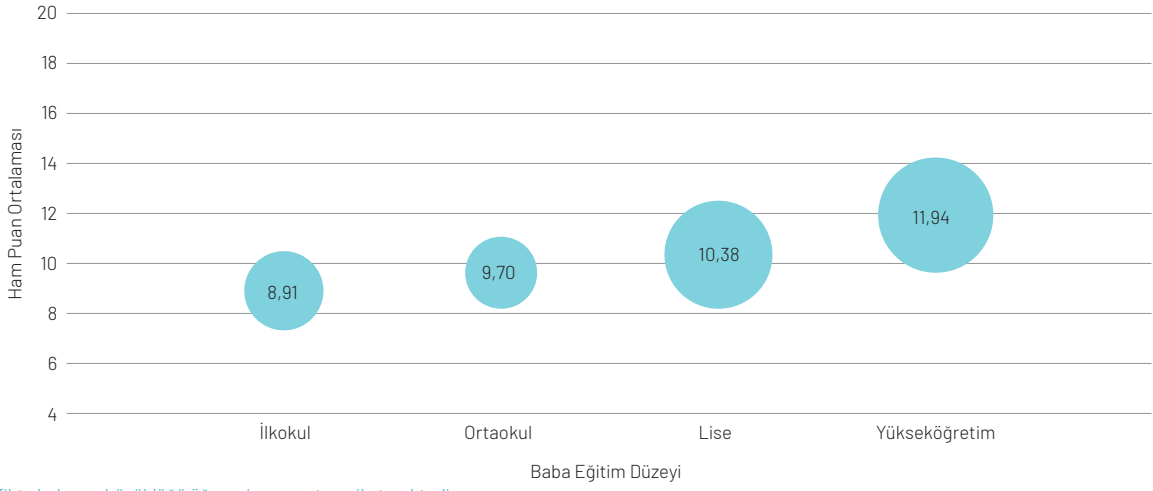
zeyinin okuma alt testi puanları üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı ve orta düzeyde etkiye sahip olduğu belirlenmiştir ($F_{(3;1667)}=67,817$, $p<0,05$, $\eta^2=0,109$).

Grafik 5'te görüldüğü üzere, öğrencilerin okuma alt testindeki ham puan ortalamaları baba eğitim düzeyi ile ilişkilidir. Öğrencilerin %17,72'sinin babası ilkökul, %13,95'inin ortaokul, %31,80'inin lise ve %36,53'ünün

üniversite mezunudur. Babası yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalaması 11,94, babası ilkökul mezunu olan öğrencilerin ise ham puan ortalaması 8,91 olarak hesaplanmıştır. Etki analizi sonuçları, baba eğitim düzeyinin öğrencilerin okuma alt testi puanları üzerinde anlamlı ve orta düzeyde etkiye sahip olduğunu göstermiştir ($F_{(3;1671)}=61,218$, $p<0,05$, $\eta^2=0,100$).

GRAFİK 5

BABA EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN OKUMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

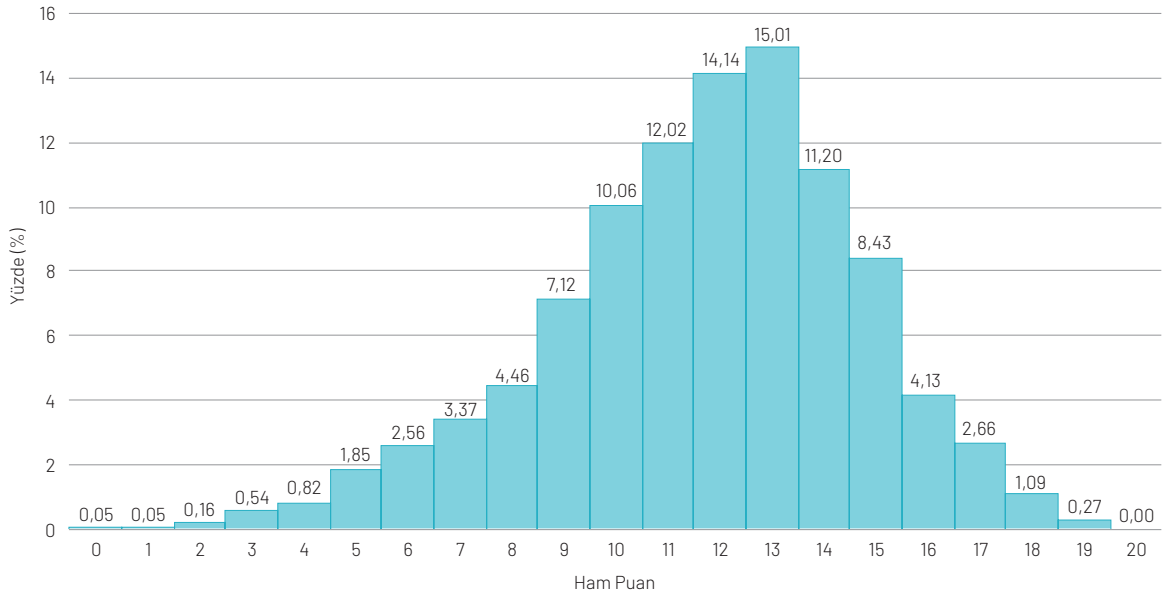
5.2 Dinleme Becerisi

Öğrencilerin dinleme becerisini ölçmek için 20 çoktan seçmeli sorudan oluşan bir alt test uygulanmıştır. Alt testin geliştirilmesi sürecinde dinleme becerisine ilişkin değerlendirme çerçevesi kullanılmıştır. Dinleme becerisi ise önceden seslendirilmesi yapılan farklı uzunlukta ve temada üç farklı metin üzerinden metnin uzunluğuna göre farklı dağılım gösteren toplam 20 çoktan seçmeli soru ile yapılmıştır. Öğrencilerin dinleme alt testinden aldıkları ham puanların dağılımı Grafik 6'da verilmiştir.

Grafik 6'da görüldüğü üzere, öğrencilerin dinleme alt testindeki ham puanları kısmen sola çarpık bir dağılım göstermektedir. Bu alt testte öğrencilerin ham puan ortalaması 11,70 olarak hesaplanmış, en sık gözlenen ham puanın ise 13 olduğu (%15,01) belirlenmiştir. Öğrencilerin %68,95'inin bu alt testteki ham puanı 11 ile 20 arasındadır. Dağılım yapısı ve hesaplanan ham puan ortalaması öğrencilerin bu alt testte görece yüksek performans gösterdiğini işaret etmektedir.

GRAFİK 6

DİNLEME ALT TESTİ HAM PUAN DAĞILIMI

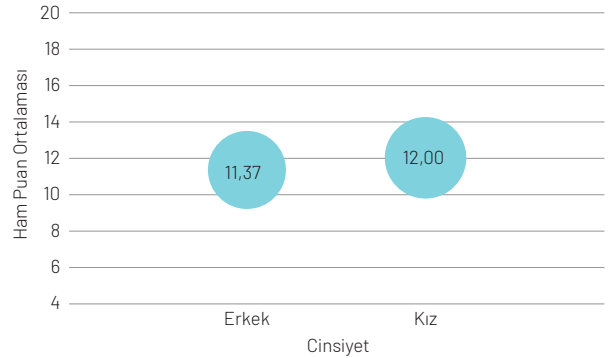

Grafik 7'de erkek ve kız öğrencilerin dinleme alt testindeki ham puan ortalamaları verilmiştir.

Grafik 7'de görüldüğü gibi, dinleme alt testinde erkek öğrenciler teste katılan tüm öğrencilerin %46,95'ini oluşturmaktadır ve ham puan ortalamaları 11,37'dir. Teste katılan öğrenci grubunun %53,05'ini oluşturan kız öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalaması ise 12 olarak hesaplanmıştır. Yapılan etki analizinde cinsiyetin dinleme alt test puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu ancak bu etkinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($F_{(1;1839)}=20,359, p<0,05, \eta^2=0,011$).

GRAFİK 7

CİNSİYET GRUPLARINDA HESAPLANAN DİNLEME ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

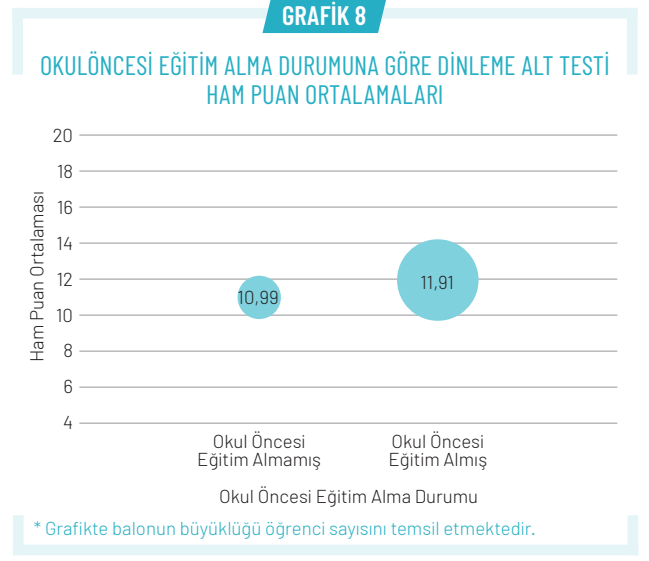
* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

Grafik 8'de öğrencilerin dinleme alt test puanlarının okul öncesi eğitim alma durumuna göre değişimi verilmiştir.

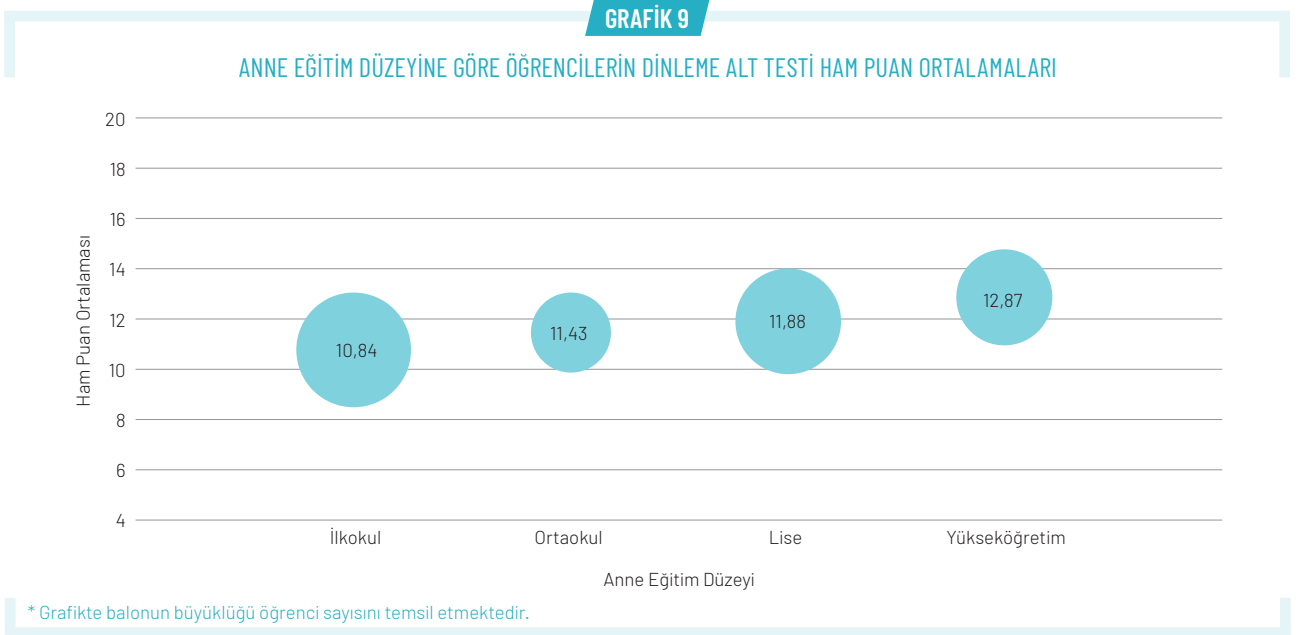
Grafik 8'de görüldüğü gibi, dinleme alt testini alan öğrencilerin %22,63'ü okul öncesi eğitim almamıştır ve bu öğrencilerin alt testteki ham puan ortalaması 10,99 olarak hesaplanmıştır. Okulöncesi eğitim alan öğrenciler ise dinleme alt testini alan öğrencilerin %77,37'ini oluşturmaktadır ve bu gruptaki öğrencilerin ham puan ortalaması 11,91'dir. Okulöncesi eğitim alan öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalaması okulöncesi eğitim almayan öğrencilerden anlamlı ölçüde yüksektir. Bununla birlikte, okulöncesi eğitim alma durumunun dinleme alt test puanları üzerindeki etkisinin düşük olduğu belirlenmiştir ($F_{(1,1838)}=31,634, p<0,05, \eta^2=0,017$).

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin dinleme alt test puanlarının nasıl değiştiği Grafik 9'da verilmiştir.

Grafik 9'da görüldüğü üzere, annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin oranı %32,62, ortaokul mezunu olan öğrencilerin oranı %16,58, lise mezunu olan öğrencilerin oranı %27,59 ve yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin oranı %23,22'dir. Anne eğitim düzeyi arttıkça öğren-

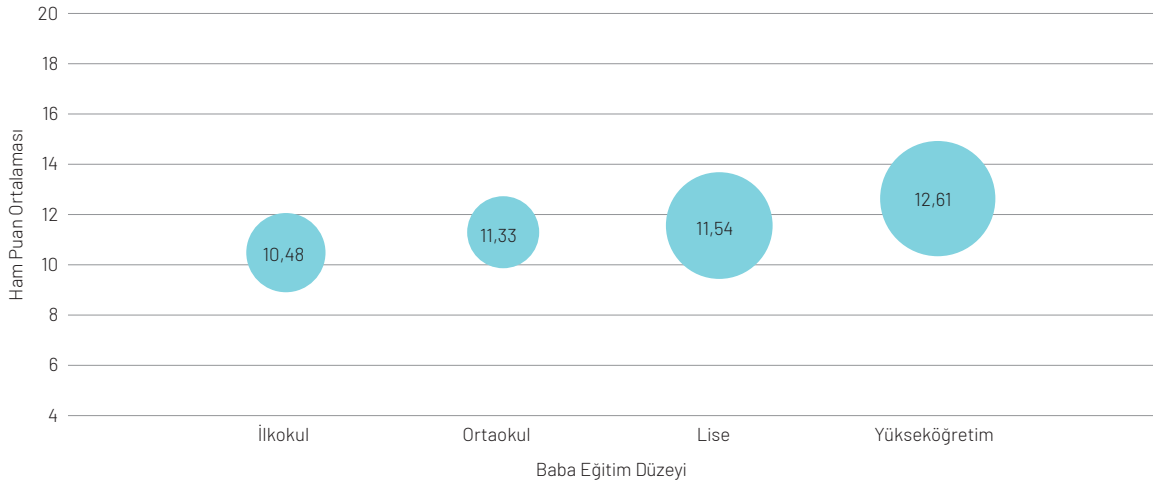
cilerin dinleme alt testindeki ham puan ortalamalarının da arttığı Grafik 9 aracılığıyla görülmektedir. Annesi yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin dinleme alt testindeki ham puan ortalamasının 12,87, annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin ham puan ortalamasının ise 10,84 olduğu belirlenmiştir. Etki analizi sonucunda anne eğitim düzeyinin dinleme alt test puanları üzerinde düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($F_{(3,1671)}=38,569, p<0,05, \eta^2=0,065$).

GRAFİK 10

BABA EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN DİNLEME ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

Grafik 10'da öğrencilerin dinleme alt test puanlarının baba eğitim düzeyine göre gösterdiği değişim verilmiştir.

Grafik 10'da görüldüğü gibi, babası ilkökul mezunu olan öğrencilerin oranı %17,68, ortaokul mezunu olan öğrencilerin oranı %13,98, lise mezunu olan öğrencilerin oranı %31,78 ve yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin oranı %36,76'dır. Baba eğitim düzeyi ile öğrencilerin dinleme alt testi ham puan ortalamaları arasında ilişki olduğu, baba eğitim düzeyi arttıkça ham puan ortala-

malarının da arttığı Grafik 10 aracılığıyla görülmektedir. Babası yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalaması 12,61, babası ilkökul mezunu olan öğrencilerin ham puan ortalaması ise 10,48 olarak hesaplanmıştır. Gerçekleştirilen etki analizi sonucunda baba eğitim düzeyinin öğrencilerin dinleme alt test puanları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu ancak bu etkinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür ($F_{(3,1675)}=40,270, p<0,05, \eta^2=0,067$).

5.3 Yazma Becerisi

Öğrencilerin yazma becerisinin ölçülmesi için öğrencilere dört ayrı görev verilmiştir. Verilen tüm görevlerde öğrenciler kendilerine sunulan bilgileri kullanmakta, belirli bir zaman içinde görevlerde kendilerinden beklenen davranışları göstermektedir.

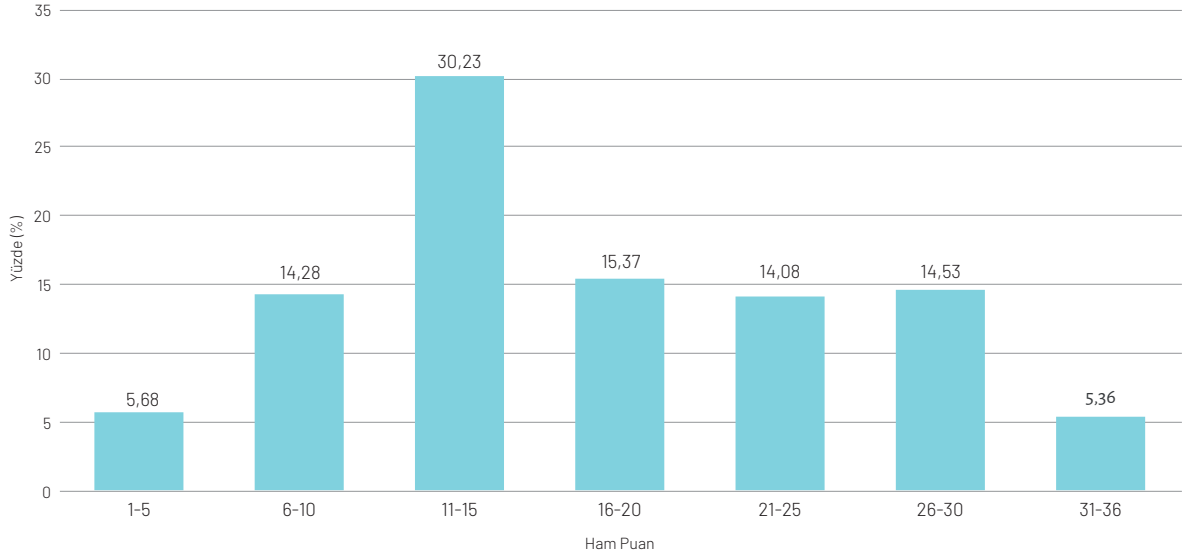
Yazma becerisini ölçmek için öğrencilere metin yazma ve hikâye yazma olmak üzere iki farklı türde görev verilmiştir. Öğrencilerin her iki türdeki görevlerden alabileceği en yüksek ham puan 36'dır. Cümle düzeyindeki ilk görevde öğrencilere bir görsel vasıtasıyla kısmî bir bağlam sunulmuş, bu bağlamdan hareketle onlardan bir cümle kurmaları istenmiştir. Sonraki görev ise cüm-

le akıcılığını sağlama becerisini ölçmeye yöneliktir. Paragraf düzeyindeki görevlerde, öğrencilerin yazılı anlatımlarını etkileyen farklı becerilerini ve günlük yaşamda ihtiyaç duyabilecekleri yazma örneklerindeki durumlarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda ikna ve betimleme paragrafı yazma görevlerine yer verilmiştir. Uygulamada hikâye yazma görevinin yanı sıra bilgilendirici metin yazma görevine de yer verilmiştir. Öğrencilerin yazma becerisi alt testi ham puanlarının dağılımı Grafik 11'de verilmiştir.

Grafik 11'de görüldüğü gibi, öğrencilerin yazma alt testindeki ham puanları 1 ile 36 arasındaki bir aralıkta de-

GRAFİK 11

YAZMA ALT TESTİ HAM PUAN DAĞILIMI*

* Yazma alt testine katılan ve testi geçerli olan öğrenciler dikkate alınmıştır.

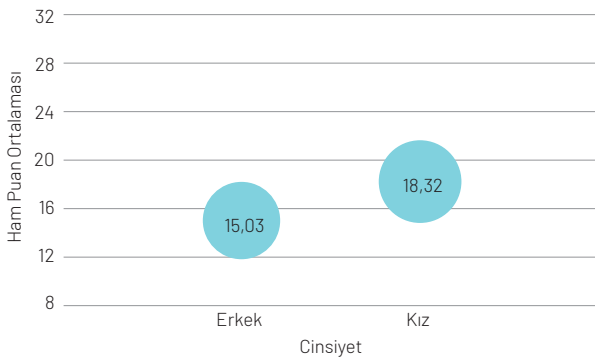
ğişmektedir. Bu alt testte öğrencilere sunulan görevlerin yapısı dolayısıyla öğrencilerin puanları belirli puan aralıklarında yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle puanlar kesikli ve puan aralıklarında gösterilmiştir. Elde edilen dağılımda öğrencilerin yazma alt testindeki ham puanlarının 6 ile 20 puan arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerinin %30,23'ünün bu alt testteki ham puanı 11-15 arasında değişmektedir. Yazma alt testinde ham puanların ortalaması 16,82 olarak hesaplanmış

tır. Hesaplanan ham puan ortalaması, öğrencilerin %30,23'ünün ham puanının 11,15 arasında olması yazma alt testindeki başarının diğer alt testlerden kısmen düşük olduğunu göstermektedir.

Cinsiyet gruplarına göre yazma alt testi puan ortalamalarının değişimi incelenmiş ve sonuçlar Grafik 12'de verilmiştir.

GRAFİK 12

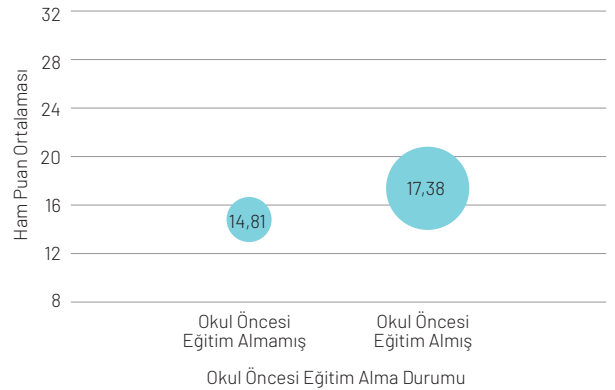
CİNSİYET GRUPLARINDA HESAPLANAN YAZMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

GRAFİK 13

OKULÖNCESİ EĞİTİM ALMA DURUMLARINA GÖRE YAZMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

Grafik 12'de görüldüğü gibi, yazma alt testine katılan öğrencilerin %46,75'i erkektir ve erkek öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalaması 15,03'tür. Kız öğrenciler bu alt teste katılan tüm öğrencilerin %53,25'ini oluşturmaktadır ve kız öğrencilerin yazma alt testi puan ortalaması 18,32 olarak hesaplanmıştır. Yapılan etki analizi sonucuna göre, kız öğrencilerin yazma alt testi puan ortalaması erkek öğrencilerden anlamlı ölçüde daha yüksektir. Bununla birlikte, cinsiyetin yazma alt testi puanları üzerindeki etkisinin düşük olduğu belirlenmiştir ($F_{(1;1523)}=64,892, p<0,05, \eta^2=0,041$).

Grafik 13'te öğrencilerin okulöncesi eğitim alma durumuna göre yazma alt test puan ortalamaları verilmiştir.

Grafik 13'te görüldüğü üzere, okulöncesi eğitim almayan öğrenciler bu alt testi alan öğrencilerin %23,21'ini oluşturmaktadır ve bu öğrencilerin alt test ham puan ortalaması 14,81'dir. Okulöncesi eğitim alan öğrenciler yazma alt testini alan öğrencilerin %76,79'unu oluşturmaktadır ve ham puan ortalaması 17,38 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç, okulöncesi eğitim alan öğrencilerin okulöncesi eğitim almayan öğrencilere göre yazma alt testi ham puan ortalamalarının anlamlı ölçüde yüksek olduğunu göstermektedir. Yapılan etki analizi sonuçları, okulöncesi eğitim almanın öğrencilerin yazma alt testi puanları

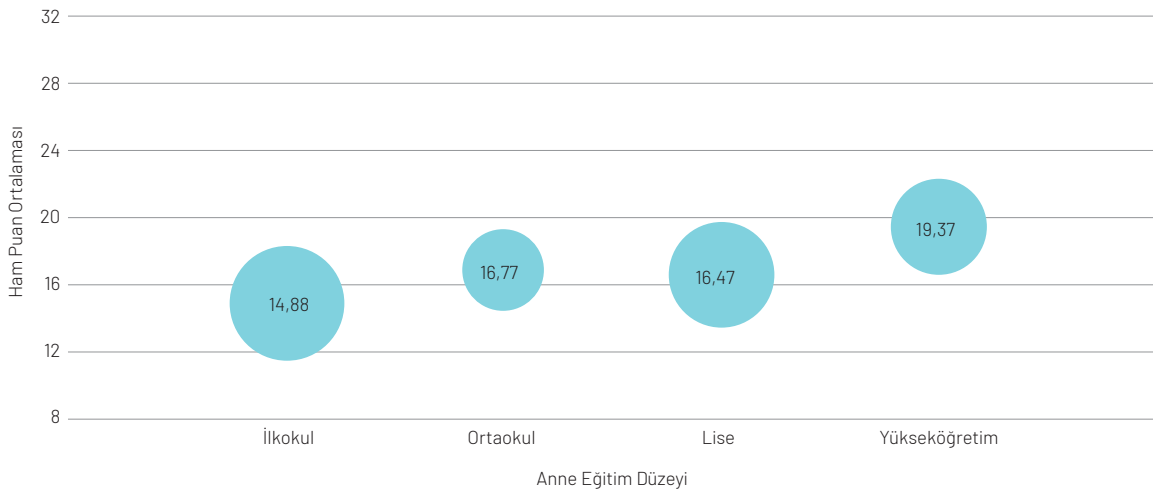
üzerinde düşük etkiye sahip olduğunu göstermektedir ($F_{(1;1525)}=27,792, p<0,05, \eta^2=0,018$).

Öğrencilerin yazma alt testi puan ortalamalarının anne eğitim düzeyine göre değişimi incelenmiş ve sonuçlar Grafik 14'te verilmiştir.

Grafik 14'te görüldüğü üzere, yazma alt testine katılan öğrencilerin %32,47'sinin annesi ilkökul, %16,70'i ortaokul, %27,50'si lise ve %23,33'ü yükseköğretim mezunudur. Anne eğitim seviyesinin yükselmesi ile öğrencilerin yazma alt testi puan ortalamalarının da artma eğiliminde olduğu Grafik 14 aracılığıyla görülmektedir. Annesi yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin yazma alt testi ham puan ortalamaları 19,37, ilkökul mezunu olan öğrencilerin ise 14,88 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan öğrencilerin yazma alt test puanlarının diğer öğrencilerin puanlarından anlamlı ölçüde yüksek olduğu göstermektedir. Benzer şekilde, anne eğitim düzeyi ortaokul ve lise olan öğrencilerin bu alt testte elde ettikleri puan ortalaması da annesinin eğitim düzeyi ilkökul olan öğrencilerden daha yüksektir. Ayrıca anne eğitim düzeyinin öğrencilerin yazma alt test puanları üzerindeki etkisi incelenmiş ve bu etkinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($F_{(3;1389)}=20,131, p<0,05, \eta^2=0,041$).

GRAFİK 14

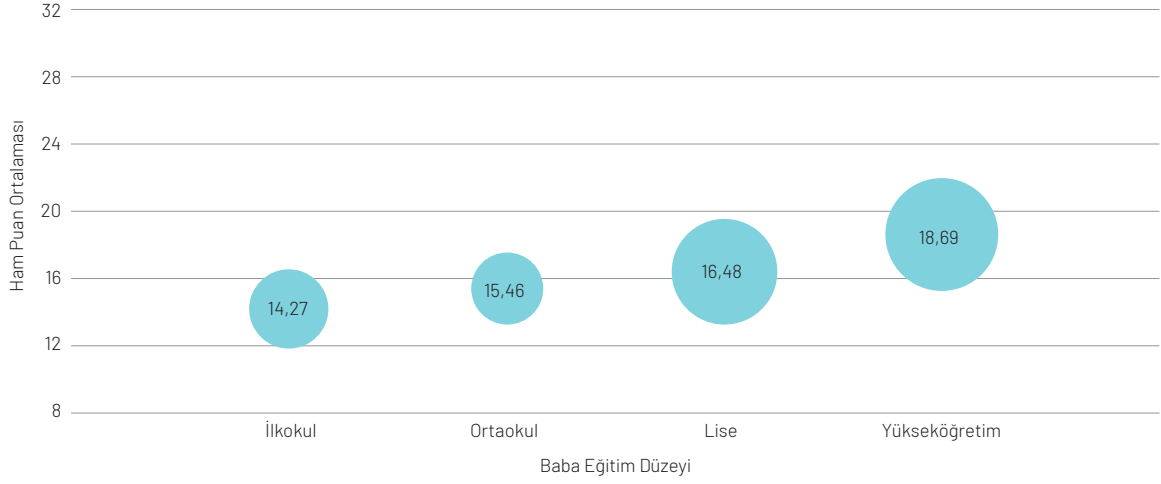
ANNE EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN YAZMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

GRAFİK 15

BABA EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN YAZMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

Öğrencilerin yazma alt testinde gösterdikleri performansların baba eğitim düzeyine göre nasıl değiştiği incelenmiş ve sonuçlar Grafik 15'te verilmiştir.

Grafik 15'te görüldüğü gibi, öğrencilerin %17,95'inin babasının eğitim düzeyi ilkökul, %13,99'unun ortaokul, %31,07'sinin lise ve %36,99'unun ise yükseköğretimdir.

Babası yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalaması 18,69, babası ilkökul mezunu olan öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalaması ise 14,27 olarak hesaplanmıştır. Etki analizi sonuçları, baba eğitim düzeyinin öğrencilerin konuşma alt testi puanları üzerindeki etkisinin düşük düzeyde olduğunu göstermiştir ($F_{(3,1388)}=20,458$, $p<0,05$, $\eta^2=0,042$).

5.4 Konuşma Becerisi

Konuşma becerisinin değerlendirilmesi için öğrencilere çalışma kapsamında iki ayrı görev verilmiştir. Her iki görevde de öğrenciler, kendilerine verilen konular çerçevesinde konuşma becerilerini ortaya koymaktadır. Verilen iki görevde de öğrencilerden, sunulan bilgileri kullanarak belirli bir zaman çerçevesinde kendilerinden istenen şekilde konuşmaları beklenmektedir.

Konuşma becerisini ölçmek için geliştirilen her iki görevde de öğrencilerin alabileceği en yüksek puan 18'dir. Görevlerden ilki kendini, yaşadığı yeri, sevdiği bir kişiyi, gelecekte yapmak istediği mesleği tanıtmaya gibi öğrencinin yaşantısından yola çıkılarak hazırlanmıştır. İkinci konuşma görevi ise bir nesnenin yapımının işlem ba-

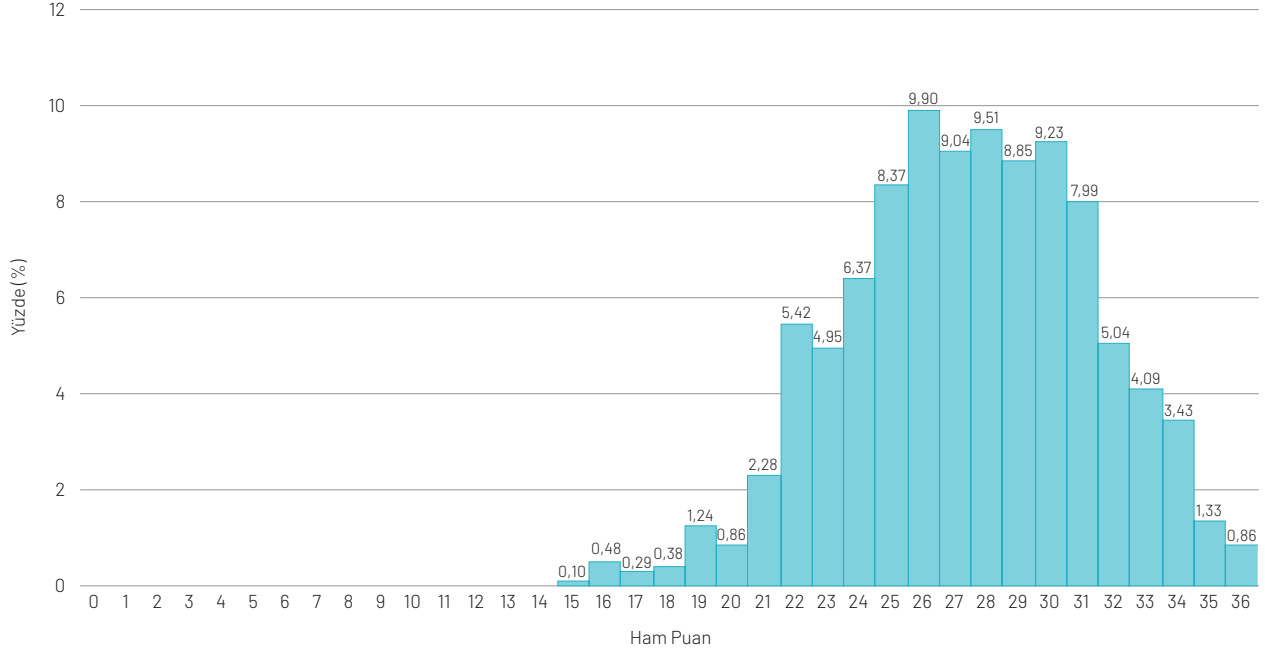
samaklarının, görselde verilen mesajın ve farklı uğraş alanlarının anlatılmasını amaçlamaktadır.

Grafik 16'da öğrencilerin konuşma becerisi kapsamındaki her iki görevden aldıkları toplam ham puanların dağılımı verilmiştir.

Grafik 16'da öğrencilerin konuşma becerisi alt testindeki ham puanlarının 15 ile 36 arasında değiştiği görülmektedir. Konuşma becerisi alt testinde en sık görülen ham puan 26'dır ve ham puan ortalaması 27,21 olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin %0,86'sinin konuşmaya ilişkin her iki görevde beklenen tüm becerileri göstererek 36 ham puana sahip olduğu görülmektedir. Gra-

GRAFİK 16

KONUŞMA ALT TESTİ HAM PUAN DAĞILIMI*

*Konuşma alt testine katılan ve testi geçerli olan öğrenciler dikkate alınmıştır.

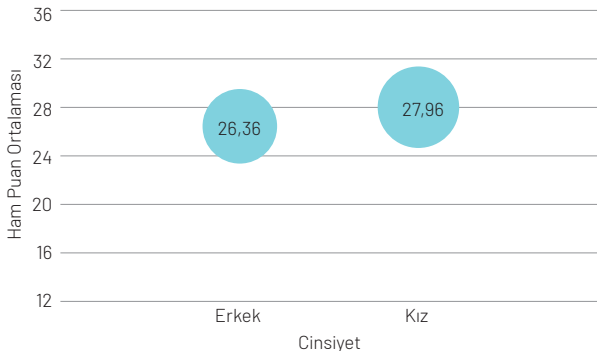
fik 16'da verilen konuşma alt testi ham puan dağılımının yapısı, hesaplanan ortalama ve öğrencilerin 22-31 ham puan aralığında yoğunlaşması öğrencilerin bu alt testte yüksek başarı gösterdiğini işaret etmektedir.

Öğrencilerin konuşma alt testindeki performanslarının cinsiyete göre değişimi incelenmiş, erkek ve kız öğrencilerin bu alt testteki ham puan ortalamaları Grafik 17'de verilmiştir.

Grafik 17'de görüldüğü gibi, konuşma alt testine katılan öğrenciler arasında erkek öğrencilerin oranı %45,05 ve kız öğrencilerin oranı %54,95'tir. Erkek öğrencilerin alt testteki ham puan ortalaması 26,36, kız öğrencilerin ise 27,96 olarak hesaplanmıştır. Kız öğrencilerin konuşma alt testindeki ham puan ortalaması erkek öğrencilerin ortalamasından anlamlı ölçüde daha yüksektir ancak cinsiyetin konuşma alt testi üstündeki etkisinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($F_{(1;1021)}=43,800$, $p<0,05$, $\eta^2=0,041$).

GRAFİK 17

CİNSİYET GRUPLARINDA HESAPLANAN KONUŞMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

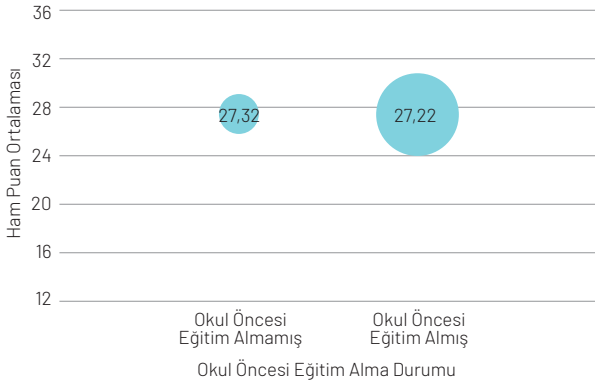
* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

Öğrencilerin okulöncesi eğitim alma durumlarına göre konuşma becerisi ham puan ortalamaları ve öğrenci oranları Grafik 18'de verilmiştir.

Grafik 18'de görüldüğü üzere, okulöncesi eğitim almayan öğrenciler konuşma alt testini alan öğrencilerin %18,51'ini oluşturmaktadır ve bu öğrencilerin konuşma testi ham puan ortalaması 27,32 olarak hesaplanmıştır. Konuşma alt testine katılan öğrencilerin %81,49'u okulöncesi eğitim almıştır ve bu gruptaki öğrencilerin konuşma alt testi ortalamasının 27,22 olduğu belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, okulöncesi eğitim alma durumunun konuşma alt test puanları üzerinde anlamlı

GRAFİK 18

OKULÖNCESİ EĞİTİM ALMA DURUMLARINA GÖRE KONUŞMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

bir etkisinin olmadığını göstermektedir ($F_{(1;1021)}=0,098$, $p>0,05$, $\eta^2=0,001$).

Öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalamasının anne eğitim düzeyine göre değişimi incelenmiş ve sonuçları Grafik 19'da verilmiştir.

Grafik 19'da görüldüğü gibi, karşılaştırılabilir gruplar oluşturabilmek için anne eğitim düzeyi ilkökul, ortaokul, lise ve yükseköğretim olmak üzere dört grupta toplanmıştır. Öğrencilerin %29,89'unun annesinin eğitim düzeyi ilkökul, %15,65'inin ortaokul, %28,70'inin lise ve %25,76'sının yükseköğretimdir. Grafik 19'da ve-

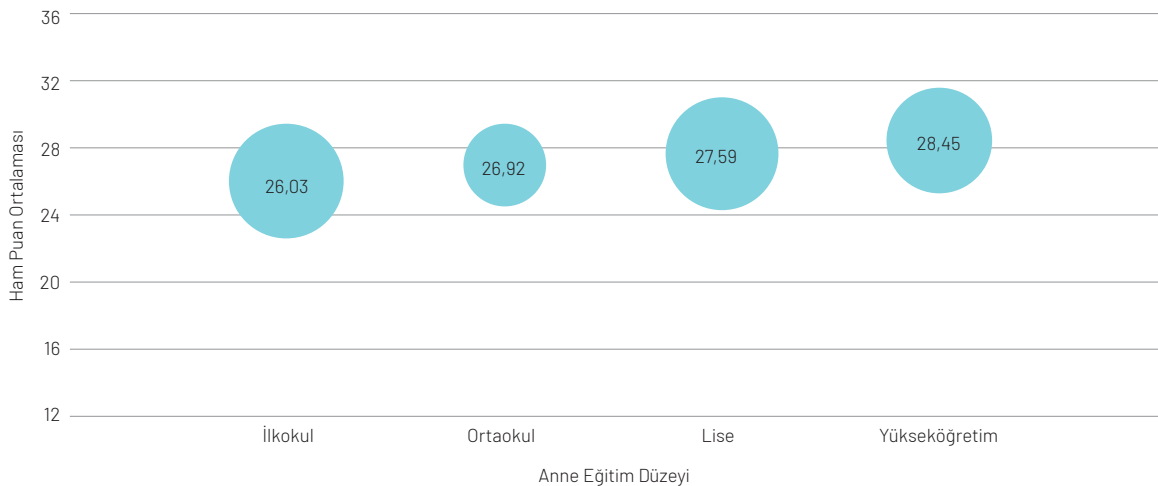
riken sonuçlar, anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalamalarının da arttığını göstermektedir. Annesi yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalaması 28,45, annesi ilkökul mezunu olan öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalaması ise 26,03 olarak hesaplanmıştır. Bununla birlikte, anne eğitim düzeyinin öğrencilerin konuşma alt testi puanları üzerindeki etkisinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir ($F_{(3;920)}=17,957$, $p<0,05$, $\eta^2=0,056$).

Öğrencilerin konuşma alt testindeki performanslarının baba eğitim düzeyine göre nasıl değiştiği incelenmiş ve sonuçlar Grafik 20'de verilmiştir.

Grafik 20'de görüldüğü gibi, öğrencilerin %15,06'sının babasının eğitim düzeyi ilkökul, %13,65'inin ortaokul, %32,50'sinin lise ve %38,79'unun yükseköğretimdir. Grafik 26'ya göre, baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalamaları da artmaktadır. Babası yükseköğretim mezunu olan öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalaması 28,09, babası ilkökul mezunu olan öğrencilerin konuşma alt testi ham puan ortalaması ise 26,25 olarak hesaplanmıştır. Yapılan etki analizi, baba eğitim düzeyinin öğrencilerin konuşma alt testi puanları üzerindeki etkisinin düşük düzeyde olduğunu göstermiştir ($F_{(3;923)}=11,019$, $p<0,05$, $\eta^2=0,035$).

GRAFİK 19

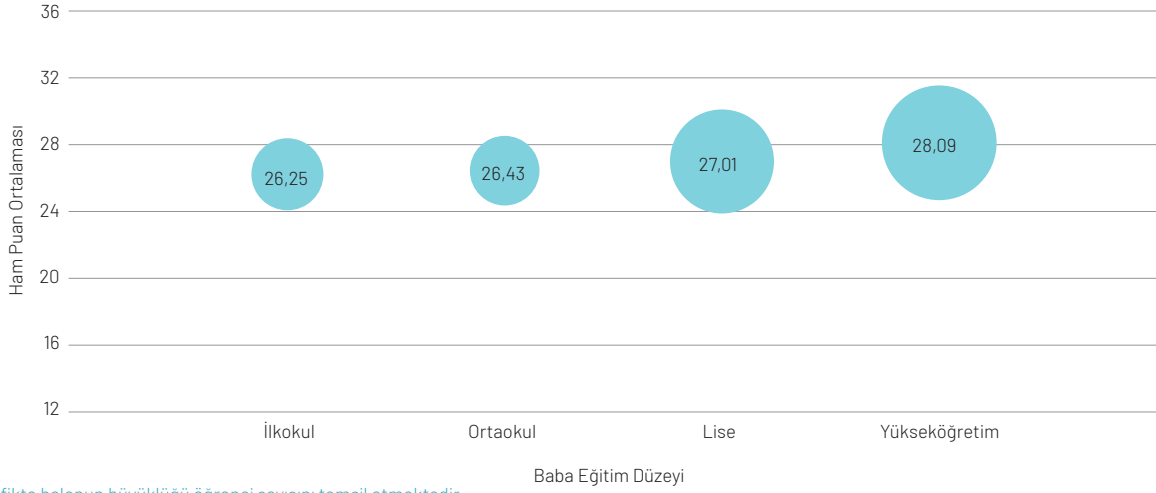
ANNE EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN KONUŞMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

* Grafikte balonun büyüklüğü öğrenci sayısını temsil etmektedir.

GRAFİK 20

BABA EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİLERİN KONUŞMA ALT TESTİ HAM PUAN ORTALAMALARI

Elde edilen analiz sonuçları, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre ölçülen dil becerilerinde daha başarılı olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, Reilly, Neuman ve Andrews (2019) tarafından gerçekleştirilen ulusal ileme çalışması sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Uluslararası ölçekte uygulanan TOEFL ve NAEP sınavlarında da kız öğrencilerin daha başarılı olduğu ancak farkın küçük olduğuna ilişkin bulgular mevcuttur (ETS, 2001; ETS, 2017). Anne ve baba eğitim düzeyinin öğrencilerin dil becerileri üzerine yapılan çalışmalarda da daha ebeveynlerin eğitim düzeyinin öğrencilerin dil becerileri

üzerinde etkisi olduğu görülmüştür (Khodadady ve Alae, 2012; Richels, Johnson, Walden ve Conture, 2013). Okul öncesi eğitim almanın dil gelişimi üzerinde kısa ve uzun vadede önemli etkisi olduğu akademik çalışmaların ortak bulgusudur (Bakken, Brown ve Downing, 2015; Schermse ve diğ., 2018).

Sonuçların ifade edilen akademik çalışmalar ve uygulama sonuçlarıyla tutarlı olması pilot çalışmanın geçerli sonuçlar sağladığına ilişkin önemli bilgi sağlamaktadır.

Konuşma alt testinde elde edilen dağılım ve ham puan ortalaması, öğrencilerin bu alt testte görece yüksek başarı gösterdiğini işaret etmektedir.

6

SONUÇ

Dört Beceride Türkçe Dil Sınavı, öğrencilerimizin Türkçe’de temel dört dil becerisini ölçmek amacıyla uygulanan bir çalışmadır. Dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerini ölçmek üzere tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilen pilot çalışmaya 1.850 yedinci sınıf öğrencisi katılmıştır.

Hangi öğrenci özelliklerinin sınava dahil edileceğini belirlemek için öncelikle değerlendirme çerçevesi belirlenmiştir. Akademisyenler ve alan uzmanlarının görüşleri alınmış, uluslararası ölçekte uygulanan dil becerisi sınavlarının yapısı incelenmiştir. Çalışmada kullanılan değerlendirme çerçevesi, ilk kez dört dil becerisini kapsayan ve uzmanların ortak görüşünü yansıtan bir çalışmanın sonunda oluşturulmuştur. Değerlendirme çerçevesi üzerinde karar verdikten sonra ölçülecek kazanımlar için hangi soru türlerinin kullanılması gerektiği tartışılmıştır. Dinleme ve okuma alt testlerindeki davranışların çoktan seçmeli, yazma ve konuşma alt testlerindeki davranışların ise açık uçlu cevaplanan görevler ile ölçülmesinin daha uygun olacağına karar verilmiştir. Bu kapsamda pilot çalışmada öğrencilere dinleme ve okuma alt testlerinde 20’şer çoktan seçmeli, yazma ve konuşma alt testlerinde ise sırasıyla dört ve iki adet açık uçlu görev verilmiştir.

Öğrencilerin dil becerilerinin ölçümünü uluslararası standartlarla uyumlu şekilde yapabilmek için 15 ilde dil laboratuvarları oluşturulmuştur. Dil laboratuvarları dış sesleri yalıtılan kulaklıklar, yazılım ve donanım açısından gelişmiş bilgisayarlar, öğrenci kabinleri gibi yüksek düzeyde uygulama standartlarına sahiptir. Dil laboratuvarlarında yapılan uygulama, öğrencilerin dil becerilerini belirlemek için oldukça uygun bir ortam sağlamıştır.

Dinleme ve okuma alt testlerindeki çoktan seçmeli soruların güçlük ve ayırt edicilik düzeyleri belirlenmiştir. Açık uçlu puanlanan görevlerde puanlayıcılar arası güvenilirlik için uyum katsayıları hesaplanmıştır. Sonuçlara göre, pilot çalışma kapsamındaki çoktan seçmeli soruların büyük kısmının istenen ayırt edicilik düzeyinde ve geniş bir güçlük düzeyinde bulunmaktadır. Açık uçlu puanlanan görevlerin çoğunda hesaplanan uyum katsayılarının beklenen seviyenin üzerinde olduğu belirlenmiştir. Buna göre, geliştirilen çoktan seçmeli sorular ve açık uçlu görevlerin çoğu istenen psikometrik özellikleri göstermektedir.

Pilot çalışma sonuçları incelendiğinde kız öğrencilerin her dört dil becerisinde de erkek öğrencilere göre daha yüksek başarı gösterdiği belirlenmiştir. Anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin her dört dil becerisindeki puanlarının da arttığı belirlenmiştir. Okulöncesi eğitim alan öğrencilerin yazma, dinleme ve okuma alt testlerindeki başarıları görece yüksektir ancak konuşma becerisi üzerinde okul öncesi eğitim almanın anlamlı bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Kız öğrenciler, anne ve baba eğitimi daha yüksek düzeyde olan öğrenciler ve okul öncesi eğitim alan öğrencilerin dil becerilerinde daha başarılı olması alanda yapılan çalışmalarla uyumludur. Pilot çalışma sonuçlarının diğer dil becerisi sınavları ve merkezi sınavlarla uyumlu olması pilot çalışmanın geçerliğini desteklemektedir.

Raporda yer verilen ayrıntılı analizlerin çalışmanın süreç içindeki niteliğini artıracakları öngörülmektedir.

Kaynaklar

- Baker, F. (2001). *The basics of item response theory*. ERIC Clearinghouse on Assessment and Evaluation, University of Maryland.
- Bakken, Brown ve Downing (2015). Early childhood education: The long-term benefits. *Journal of Research in Childhood Education*, 31(2), 255-269.
- Barın, M. (2000). Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisinin önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 123-127.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 185-204.
- Deniz, K. (2000). *Yazılı anlatım becerileri bakımından köy ve kent beşinci sınıf öğrencilerinin durumu*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Dönder A., Elaldı Ş. ve Özkaya Ö.M. (2012). Öğretim elemanlarının üniversite düzeyindeki temel İngilizce öğretiminde kullanılabilecek tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(1), 953-968.
- ETS (2001). *Differences in the gender gap: Comparisons across racial/ethnic groups in education and work*. Policy Information Report. Princeton: Education Testing Service.
- ETS (2017). *Test and score data: Score and data summary for TOEFL iBT Test*. Princeton: Education Testing Service.
- Hambleton, R., Swaminathan, H., and Rogers, H. J. (1991). *Fundamentals of item response theory*. USA, California: SAGE Publications.
- Howell, D. C. (2010). *Statistical methods for psychology* (7th Ed.). USA, California: Cengage Wadsworth.
- Kantemir, E. (1997). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Kavcar C., Oğuzkan F., Sever S. (1995). *Türkçe öğretimi (Türkçe ve sınıf öğretmenleri için)*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Khodadady, E. ve Alaei, F. F. (2012). Parent education and high school achievement in English as a foreign language. *Theory and Practice in Language Studies*, 2(9), 1811-1817.
- MEB (2019a). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları
- MEB (2019b). *Milli eğitim istatistikleri (Örgün eğitim): 2018/2019*. Ankara: MEB Yayınları
- Özkırımlı, A. (1994). *Dil ve anlatım*. Ankara: Ümit Yayınevi.
- Reilly, D., Neumann D. L. ve Andrews, G. (2019). Gender differences in reading and writing achievement: Evidence from the National Assessment of Educational Progress (NAEP). *American Psychologist*, 74(4), 445- 458.
- Richels, C. G., Johnson, K. N., Walden, T. A. ve Conture, E. G. (2013). Socioeconomic status, parental education, vocabulary and language skills of children who stutter. *J Commun Disord*. 46(4), 361-74.
- Schmerse, D., Yvonne A., Flöter, M., Wieduwilt, N., Rossbach, H. G. ve Tietze, W. (2018). Differential effects of home and preschool learning environments on early language development. *British Educational Research Journal*, 44(2), 338-357.

EK Dünya Geneline Yapılan Dört Becerili Dil Sınavları

Bu ekte yurtdışında öğrencilerin yabancı dil ve anadildeki temel dört dil becerisini ölçmek amacıyla gerçekleştirilen sınavların özellikleri sunulmuştur.

Test of English as a Foreign Language (TOEFL)

TOEFL IBT [Internet-based Test] ve PBT [Paper-based Test] olmak üzere iki farklı versiyon halinde ETS [Educational Testing Service] tarafından geliştirilen, sonuçları dünyanın birçok ülkesi tarafından kabul edilen Amerikan İngilizcesi yeterliliği ölçme sınavıdır. IBT sınavı beceri bazlı bir sınav olan TOEFL dinleme, okuma,

yazma ve konuşma becerilerinden oluşmaktadır. Sınav süresi yaklaşık 4 saattir. Her beceri için maksimum puan 30'dur ve toplam 120 puan üzerinden değerlendirme yapılmaktadır. Sınav puanının geçerlik süresi 2 yıl olarak belirlenmiştir.

TOEFL Junior (ETS)

TOEFL Junior ETS tarafından 11 yaş ve üzeri öğrencilerin İngilizce iletişim becerilerini objektif ve güvenilir bir şekilde ölçmeyi amaçlayan bir sınavdır. TOEFL Junior testleri şu amaçlarla kullanılmaktadır: Sınıfa yerleştirme ya da ilerlemeyi izleme, öğrenci değişim programları

için öğrencilerin İngilizce yeterlik düzeyini belirleme ve İngilizce konuşulmayan ülkelerde İngilizce eğitiminin etkililiğini belirleme. Sınav sonunda öğrenci puanları CEFR (Avrupa Diller Ortak Referans Metni) yeterlik düzeyleri ile eşleştirilmektedir.

Florida Standarts Assessments (FSA) English Language Arts (ELA)

ELA Reading, sınava katılan öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini ölçmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla sınavda öğrencilere 6-8 arası metin ve bu metinlere dayalı 6-11 madde verilerek öğrencilerin okuma yetkinlikleri değerlendirilmektedir. Ayrıca öğrencilere taslak bir metin de verilerek öğrencilerin bu metindeki hataları düzeltmeleri istenir. ELA Writing, sınava katılan tüm düzeylerdeki öğrencilere yapılandırılmış bir yazma görevi vererek gerçekleştirilir. ELA sınavları okuma

(ELA Reading) ve yazma (ELA Writing) sınavlarından oluşmaktadır. ELA Reading: 3.sınıftan 10.sınıfa kadar, ELA Writing: 4.sınıftan 10.sınıfa kadar uygulanmaktadır. 2018-2019 FSA planına göre 3. sınıfların okuma sınavı ile 4. sınıftan 6. sınıfa kadar tüm öğrencilerin okuma ve yazma sınavları kağıt tabanlı gerçekleştirilecektir. 7. sınıftan 10. sınıfa kadar tüm öğrencilerin okuma ve yazma sınavlarının ise bilgisayar tabanlı yapılması planlanmıştır.

The Test of English for International Communication (TOEIC)

İş hayatında kullanılan İngilizce becerilerini ölçmeye yönelik bir sınav olan TOEIC sınavı ETS tarafından geliştirilmekte ve uygulanmaktadır. Sınav dinleme ve okuma becerilerinden oluşmaktadır. Sınav 100 sorudan ve iki bölümden oluşmaktadır. Taban puanı 0 ve tavan puanı 990'dır. Sınav sonuçları Yetersiz Seviye [10-250 puan],

Başlangıç Seviyesi [255-400 puan], Orta Seviye [405-600], Yeterli Seviyede İşlevsel Dil Hakimiyeti [605-780], İleri Seviyede İşlevsel Dil Hakimiyeti [785-900] ve Profesyonel Seviyede İşlevsel Dil Hakimiyeti [905-990] olmak üzere 6 düzeyde gruplandırılmaktadır. Sınavın geçerlilik süresi 2 yıldır.

Young Learners English: (Cambridge English Young Learners) YLE Starters

Cambridge English tarafından hazırlanan sınav, çocukların İngilizce öğrenimi ve gelişimini ölçmek amacıyla yapılmaktadır. YLE Starters öğrencilerin günlük konuşma dilindeki başarılarını ölçmektedir. Dinlemede 4 bölüm ve 20 soru, okuma ve yazmada 5 bölüm ve toplam 25 soru, konuşmada ise 4 bölüm bulunmaktadır. Süre-

si 45 dakikadır. Young Learners English: Movers (YLE MOVERS) dinlemede 5 bölüm ve toplam 25, okuma ve yazmada 6 bölüm ve toplam 35, konuşmada ise 4 bölüm bulunmaktadır. Sınav süresi 1 saattir. Young Learners English: Flyers (YLE FLYERS) dinlemede 5 bölüm ve toplam 25, okuma ve yazmada 7 bölüm ve toplam 44

soru ve konuşmada 4 bölüm bulunmaktadır. Sınav süresi yaklaşık 1 saattir. Sınav sonuçlarına göre öğrenciler için başarılı ya da başarısız gibi bir değerlendirme yapılmamaktadır. Her çocuk sınavdan sonra shield adı veri-

len nişane ödülleri alır. En fazla 5 shield alınır ve 1 shield dil öğrenimine yatkın olduğunu 5 shield ise sınavda çok iyi performans sağladığını gösterir. Geçerlilik süresinde kısıtlama yoktur.

KEY English Test (KEY)

Avrupa Ortak Dil Çerçevesi'nin [CEFR] ayırdığı seviyelere göre temel İngilizce bilgisini ve iletişim becerilerini [A2] ölçen bir sınav Cambridge English tarafından hazırlanmaktadır. Öğrencilere okuma ve yazma bölümünde 1 saat 10 dakika, dinlemede 30 dakika ve konuşma bölümünde 10 dakika olmak üzere toplam 1 saat 50

dakika süre verilmektedir. Adaylar 150 puan üzerinden değerlendirilir ve 140-150 [Pass with Distinction - B1], 133-139 [Pass with Merit - A2], 120-132 [Pass - A2], 100-119 [Level A1] olmak üzere 4 adet puan düzeyi tanımlanmıştır. Sınavın geçerlilik süresinde kısıtlama yoktur.

Key English Test for Schools

Avrupa Ortak Dil Çerçevesi'nin [CEFR] ayırdığı seviyelere göre temel İngilizce bilgisini ve iletişim becerilerini [A2] ölçmek amacıyla Cambridge English tarafından hazırlanmaktadır. Okuma ve yazma için 1 saat 10 dakika, dinleme için 30 dakika ve konuşma için 10 dakika

olmak üzere öğrencilere toplam 1 saat 50 dakika süre verilmektedir. Adaylar 150 puan ve 140-150 [Pass with Distinction - B1], 133-139 [Pass with Merit - A2], 120-132 [Pass - A2], 100-119 [Level A1] olmak üzere 4 adet puan düzeyinde değerlendirilmektedir.

Cambridge English Preliminary (PET)

Sınav Cambridge English tarafından CEFR'a göre orta seviyede (B1) bir dil yeterlilik sınavı olarak hazırlanmaktadır. Okuma ve yazma 90 dakika, dinleme 30 dakika ve konuşma 10 dakika olmak üzere toplam 2 saat

10 dakikadır. Adaylar 170 puan ve 160-170 [Pass with Distinction-B2], 153-159 [Pass with Merit-B1], 140-152 [Pass-B1], 120-139 [A2] olmak üzere 4 seviye bandında değerlendirilir.

First Certificate in English First (FCE)

FCE, Cambridge English tarafından CEFR'a göre üst-orta seviyede (C1-B2) yapılan İngilizce yeterlilik sınavıdır. Sınav süresi, okuma için 1 saat 15 dakika, yazma için 1 saat 20 dakika, dinleme için 40 dakika ve konuşma için 15 dakika

olmak üzere toplam 3 saat 20 dakikadır. Sınavın sonuçları puana göre dört düzeyde değerlendirilmektedir: Grade A [180-190], Grade B [173-179], Grade C [160-172], Level B1 [B1] puanlama bandı vardır.

First Certificate in English for Schools (FCES)

Sınav, çocukların günlük yazma ve konuşma İngilizcesindeki becerilerini CEFR'a göre üst-orta seviyede (C1-B2) ölçmek amacıyla Cambridge English tarafından 13-18 yaş arası okul öğrencilerine yapılmaktadır. Sınav süresi toplam 3 saat 20 dakikadır ve adaylara okuma

için 1 saat 15 dakika, yazma için 1 saat 20 dakika, dinleme için 40 dakika ve konuşma için 15 dakika süre verilmektedir. Sınav sonuçları Grade A [180-190], Grade B [173-179], Grade C [160-172], Grade B [140-159] olmak üzere dört düzeyde değerlendirilmektedir.

Cambridge English: Advanced (CAE)

CAE genel İngilizce'de yüksek dil becerisini değerlendirmek amacıyla geliştirilen temel dört dil becerisini ölçen bir sınavdır. Sınavda adaylara okuma için 1 saat 30 dakika, yazma için 1 saat 30 dakika, dinleme için 40 dakika ve konuşma için 15 dakika olmak üzere toplam 3 saat 55

dakika süre verilmektedir. Diğer sınavlardan farklı olarak konuşma sınavını adaylar iki ya da üçerli gruplar halinde almaktadır. Sınav sonuçları Grade A [200-210 / C2], Grade B [193-199 / C1], Grade C [180-192 / C1], B2 [160-179] olmak üzere dört düzeyde değerlendirilmektedir.

Cambridge English Proficiency (CPE)

İngilizce'de CEFR'a göre üst seviyeyi (C2) ölçen bir sınavdır. Sınav süresi okuma 1 saat 30 dakika, yazma 1 saat 30 dakika, dinleme 40 dakika ve konuşma 15 dakika olmak üzere toplam 3 saat 55 dakikadır. Adaylar bu sınavda da

konuşma bölümüne ikili gruplar halinde alınmaktadır. Sınavda Grade A [220-230 / C2], Grade B [213-219 / C2], Grade C [200-212 / C2], C2 [180-199] 4 puan bandı vardır.

Cambridge English Business Preliminary (BEC)

BEC Preliminary, CEFR'a göre orta seviyede (B1) iş hayatında kullanılan İngilizce'ye ne kadar hâkim olduğunu ölçen bir sınavdır. Sınavda okumaya 1 saat 30 dakika, yazmaya 1 saat 30 dakika, dinlemeye 40 dakika ve konuşmaya 15 dakika ayrılmış ve öğrencilere toplam 3

saat 55 dakika cevaplama süresi verilmiştir. Sınav sonuçlarına göre adayların dil becerisi Pass with Distinction [160-170 / B2], Pass with Merit [153-159 / B1], Pass [140-152 / B1] ve A2 [120-139] olmak üzere dört düzeyde değerlendirilir.

Cambridge English Business Vantage (BEC VANTAGE)

BEC Preliminary, adayın CEFR'a göre orta seviyede (B2) iş hayatında İngilizce'ye ne kadar hâkim olduğunu gösteren bir sınavdır. BEC Preliminary sınavının devamıdır. Sınav süresi okuma 1 saat, yazma 45 dakika, dinleme 40

dakika ve konuşma 15 dakika olmak üzere toplam 2 saat 40 dakikadır. Sınavda Grade A [180-190 / C1], Grade B [173-179 / B2], Grade C [160-172 / B2], B1 [140-159] olmak üzere 4 puan bandı vardır.

Cambridge English Business Higher (BEC HIGHER)

BEC Preliminary, adayın CEFR'a göre üst seviyede (C1) iş hayatında İngilizce'ye hâkim ne kadar olduğunu gösteren bir sınavdır. BEC Vantage sınavının bir üst seviyede devam sınavıdır. Sınav süresi toplam 3 saat 5 dakikadır, adaylardan okumayı 1 saat, yazmayı 1 saat 10

dakika, dinlemeyi 40 dakika ve konuşmayı 15 dakikada tamamlamaları beklenmektedir. Sınav sonuçları Grade A [200-210 / C2], Grade B [193-199 / C1], Grade C [180-192 / C1] ve B2 [160-179] olmak üzere 4 düzeyde değerlendirilmektedir.

International English Language Testing System (IELTS)

IELTS, akademik ve genel eğitim olmak üzere 2 ayrı şekilde uygulanan bir dil yeterlilik sınavıdır. International Education Specialists (IDP) tarafından hazırlanmaktadır. Sınavın toplam süresi 2 saat 45 dakikadır, öğrencilerin dinleme bölümünü 30 dakika, okuma bölümünü

60 dakika, yazma bölümünü 60 dakika ve konuşma bölümünü 10-15 dakikada tamamlaması beklenmektedir. Toplam sınav IELTS sonuçları her bir becerinin ayrı değerlendirildiği 1 ile 9 arasında değişen dokuz dereceli bir skalada sunulmaktadır ve sonuçlar 2 yıl geçerlidir.

Business Language Testing Service (BULATS)

Cambridge English tarafından hazırlanan BULATS işletme, endüstri ve ticaret alanlarında İngilizce yeterliliği ölçen bir sınavdır. Sınav süresi, okuma ve dinleme 1 saat, konuşma 15 dakika ve yazma 45 dakika olmak üzere toplam 2 saattir. Adaylar 100 puan üzerinden değer-

lendirilmektedir ve sonuçlar 90-100 Upper advanced C2, 75-89 Advanced C1, 60-74 Upper intermediate B2, 40-59 Intermediate B1, 20-39 Elementary A2, 10-19 Beginner A1 olmak üzere altı düzeyde değerlendirilmektedir. Sınav sonuçlarının geçerlilik süresi 2 yıldır.

Pearson Test of English Academic (PTE ACADEMIC)

Uluslararası çapta İngilizce dil yeterliliğini ölçen bir sınavdır. Konuşma ve yazma bölümlerinde 1 saat 35 dakika, okuma bölümünde 40 dakika ve dinleme bölümünde 1 saat olmak üzere öğrencilere yaklaşık 3 saat 15 dakika

cevaplama süresi verilmektedir. Sınav süreleri değişiklik gösterebilmektedir. Sınavda her bölüm 10-90 puan arasında değerlendirilir ve sınav puanı hesaplanırken bölüm puanlarının ortalaması alınır.

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:11 • Ocak 2020